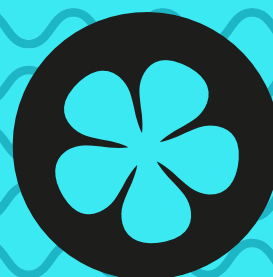

Experiències inspiradores locals d'Estiu Enriquit

estiu →*
enriquit

EDUCACIÓ360
EDUCACIÓ A TEMPS COMPLET

estiu → *
enriquit

EDUCACIÓ36
EDUCACIÓ A TEMPS COMPLET

Autora | Laura Mencía González

Coordinació de Continguts | Héctor Gardó i Pep Prat

Direcció | Fathia Benhammou

Disseny gràfic i maquetació | Sonia Fernández

Primera edició | abril 2021

ISBN | 978-84-123061-7-0

© Fundació Jaume Bofill, 2021

Provença, 324 08037 Barcelona

fbofill@fbofill.cat

<http://www.fundaciobofill.cat>

Amb el suport de:

**Diputació
Barcelona**

EDUCACIÓ36
EDUCACIÓ A TEMPS COMPLET

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0), llevat que en algun material indiquem el contrari. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que reconegueu l'autoria de la creació original.

1

Presentació_4

2

**Barcelona:
T'estiu molt.
Campanya de
vacances 100%
Estiu_6**

3

**Castellar
del Vallès:
Activitats
d'estiu, un
estiu enriquit_10**

4

**Girona
Programa
Municipal de
Casals d'Estiu_14**

5

**Granollers:
Fes-te l'estiu_18**

6

**Manresa:
Estiu Jove_22**

7

**Olot:
Estiu Riu_25**

8

**Reus:
Emociona't amb
l'estiu educatiu
i de lleure_29**

9

**Salt:
Casal Municipal
d'Estiu_33**

10

**Sant Boi de
Llobregat:
Casals d'estiu
i Activitats
d'estiu_36**

11

**Terrassa:
+Estiu_39**

12

**Conclusions en
clau d'Educació
360: el rol dels
ajuntaments en
l'estiu enriquit_42**

1

Presentació

En bona part dels municipis catalans existeix una oferta d'activitats educatives d'estiu per a infants i adolescents i, en moltes d'aquestes iniciatives, els ajuntaments i els ens locals hi tenen un paper cabdal: d'impuls, de reconeixement, de garant de recursos i d'aglutinador de propostes i agents, entre d'altres.

Amb aquest recull d'experiències locals, analitzarem quin és el paper dels ajuntaments en la consolidació d'una oferta local d'activitats d'estiu en clau d'Estiu Enriquit. I com, des de la política local en l'àmbit del lleure d'estiu, es poden garantir l'equitat educativa i el treball cooperatiu local per al benestar infantil i juvenil.

L'Estiu Enriquit és una crida de l'Aliança Educació 360 per garantir que tots els infants, adolescents i joves visquin un estiu ple d'oportunitats i per consolidar estratègies als municipis en tres eixos:

Estiu Equitatiu

Garantir l'accessibilitat a les activitats i els espais educatius d'estiu a tots els infants i adolescents, especialment, als que es troben en situacions més vulnerables.

Estiu Connectat

Enfortir la col·laboració entre els agents educatius del municipi per poder oferir propostes compartides que donin resposta a les necessitats i els reptes locals en el marc de l'estiu.

Estiu Educatiu

Posar en valor l'aportació dels agents i recursos educatius locals que generen aprenentatge durant l'estiu a partir d'activitats de socialització, participació i millora de competències.

Les experiències locals analitzades en el document s'estan duent a terme actualment a deu municipis catalans i són liderades per ajuntaments que han pres decisions políticotècniques per a fer de l'oferta d'activitats d'estiu un instrument transformador i de millora de l'equitat educativa, de la cooperació entre agents locals i del benestar i la qualitat de vida dels infants, adolescents i joves. La recollida d'informació s'ha fet a partir d'una entrevista semiestructurada amb els referents tècnics i/o polítics del programa d'estiu de cada municipi.

Com els mateixos entrevistats/ades han comentat, són propostes vives, en transició —unes més consolidades que d'altres—, però totes elles en un procés obert de definició o de millora per anar afinant l'oferta i anar-la apropant als objectius plantejats d'equitat i connexió educativa. Són propostes que, sense pretendre tenir-ho tot resolt, tenen clars els objectius i la persistència en el procés.

Les hem triat perquè cadascuna d'elles aporta diferents matisos i factors rellevants a la llista d'elements necessaris per a la construcció d'una oferta local d'activitats d'estiu en clau d'Estiu Enriquit. De la riquesa, diversitat i multiplicitat d'experiències existents al territori (i al món), aquestes ens serveixen per a reflexionar i analitzar aquells elements que es poden extrapolar a altres realitats perquè desenvolupen estratègies en els tres eixos cabdals: garantir l'equitat en l'accés, connectar el agents locals i garantir l'enfocament educatiu de les activitats.

Els punts en comú que comparteixen les experiències i que destaquen per ser factors d'èxit de les propostes són:

En primer lloc, una aposta política i tècnica forta per generar canvis o consolidar projectes d'estiu enriquit que aportin equitat, benestar i competències a la població destinatària.

En segon lloc, un rodatge de treball col·laboratiu amb entitats i interlocutors del territori implicats en l'oferta d'activitats d'estiu.

I, per tant, un reconeixement dels actors de l'àmbit del lleure d'estiu, bàsic per a fomentar complicitats i consensos.

En tercer lloc, la inversió econòmica en equitat educativa i la consegüent construcció d'una oferta de ciutat que doni resposta a les necessitats de tota la població, incloent-hi els sectors socials més vulnerables i poc demandants activament d'aquest tipus d'activitats.

I, en quart i darrer lloc, l'impacte en la millora de competències socials, emocionals, participatives i d'aprenentatge i en el benestar emocional i social dels infants, adolescents i joves.

A banda de tenir aquests elements comuns, entre les experiències analitzades hi ha trets diferencials que fan que el recull sigui un ventall ampli de realitats: diferents àrees municipals que lideren el programa d'estiu, diversos volums de població, diferents contextos sociodemogràfics i geogràfics, diferents partits que governen o diversos tipus d'estratègies prioritzades en el procés de treball, entre d'altres.

L'ordre de presentació dels casos no és altre que alfabètic, per nom del municipi.

Ajuntament de Barcelona

T'estiu molt. Campanya de vacances 100% Estiu

Ajuntament de Castellar del Vallès

Activitats d'Estiu, un estiu enriquït

Ajuntament de Girona

Programa Municipal de Casals d'Estiu

Ajuntament de Granollers

Fes-te l'estiu

Ajuntament de Manresa

Estiu Jove

Ajuntament d'Olot

Estiu Riu

Ajuntament de Reus

Emociona't amb l'estiu

Ajuntament de Salt

Casals d'estiu

Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Casals i Activitats d'Estiu

Ajuntament de Terrassa

+Estiu

De cadascuna de les experiències coneixerem els antecedents i la configuració de l'oferta d'activitats d'estiu, els reptes assolits que l'Ajuntament percep com a reeixits i els reptes de futur en els quals l'Ajuntament percep que cal seguir aprofundint; per acabar, s'extreuen conclusions d'aprenentatge perquè cada ajuntament pugui reflexionar.

A partir de la lectura d'aquestes experiències, us animem a reflexionar sobre com és l'oferta al vostre municipi; quins elements d'equitat, de col·laboració i d'educació ja estan consolidats i quins caldria refermar, i, sobretot, quin és el rol de l'Ajuntament o ens local per impulsar-los i garantir-los.

I us obrim les portes a la nostra bústia, estiu enriquït@educacio360.cat, perquè ens expliqueu com són la vostra oferta i els programes d'estiu amb visió educativa i comunitària. Estarem encantats de conèixer la vostra experiència.

Finalment volem agrair a Maria Truñó de l'Ajuntament de Barcelona, a Dani Pérez i Mercè Costa de l'Ajuntament de Castellar del Vallès, a Cristina Casas de l'Ajuntament de Girona, a Francesc Arolas i Francesc Reverter de l'Ajuntament de Granollers, a Rosa Ortega i Cristina Cano de l'Ajuntament de Manresa, a Xarli Reixach de l'Ajuntament d'Olot, a Daniel Recasens i Encarna Rega de l'Ajuntament de Reus, a Fermí Cunill i Maribel Pena de l'Ajuntament de Salt, a Concepció Andrés de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat i a Ona Martínez, Àlex Monfort i Rafa Homet de l'Ajuntament de Terrassa que hagin volgut compartir amb nosaltres els seus models d'estiu i les seves reflexions. Sense tots ells, aquesta publicació no hagués estat possible.

2

Barcelona: T'estiu molt, campanya de vacances 100 % estiu

Barcelona té una llarga experiència a promoure l'educació en el lleure i les activitats d'estiu, a més d'una gran oferta en equipaments educatius i culturals, que sempre ha posicionat la capital catalana com un municipi punter en oferta d'oportunitats en el temps de lleure. La pandèmia i les crisis social, econòmica i educativa encadenades al llarg del 2020 van fer que l'Ajuntament destinés més recursos a les activitats d'estiu i esdevingués un **referent en equitat, treball en xarxa i inclusió**.

L'experiència de Barcelona és un exemple de com **pensar l'estiu més enllà dels tradicionals casals del mes de juliol**, i d'obrir equipaments i possibilitats d'activitats també a l'espai públic per a la ciutadania perquè l'agost no es converteixi en un desert d'oportunitats educatives.

Context local i antecedents

Ja fa anys que la ciutat té una oferta de lleure a l'estiu que s'elabora en col·laboració amb les entitats de cada barri. Això permet que el ventall de propostes sigui més personalitzat i adaptat a cada territori, un fet important, atès que la desigualtat socioeconòmica territorial comporta també disparitats en el teixit associatiu i en les entitats entre barris de la ciutat. En el darrer mandat es va impulsar des de l'Ajuntament **l'organització d'activitats durant el mes d'agost**, com, per exemple, els casals urbans Baobab, que es duen a terme als territoris en situació més desfavorida, en el marc del Pla de Barris, i que tenen vocació d'educació comunitària per tal com vinculen joves del barri en el monitoratge.

El 2020, les necessitats socioeducatives generades per la pandèmia justament acceleren aquesta aposta, amb una **programació d'activitats a l'agost més àmplia** per abastar tot el

període de vacances i amb l'**obertura d'equipaments** —com biblioteques, centres cívics i patis escolars— més enllà del que era habitual. Les activitats de lleure també es reforcen des del punt de vista pedagògic per compensar la pèrdua d'hàbits i aprenentatges durant el confinament i es promou l'acompanyament educatiu i emocional en el marc de les activitats de vacances amb dues guies, formació i telèfon de suport per al monitoratge de les 500 entitats que organitzen activitats.

Pla extraordinari 100 % Estiu 2020

Amb la idea de poder cobrir totes les necessitats educatives i emocionals generades per la pandèmia, el 2020 l'Ajuntament de Barcelona va **dotar de més múscul la iniciativa «T'estiu molt»**, el programa que cada any ofereix activitats de lleure a infants i adolescents d'entre 1 i 17 anys, i que a causa de la situació d'emergència socio sanitària es va ampliar fins a arribar a les 1.100 activitats i les 386.664 ces.

En xifres, el consistori **va destinar més de 7 milions d'euros per al pla d'activitats d'estiu** que no només oferís i facilités l'accés amb beques a les activitats de lleure, sinó que també generés recursos (formació i guies) per reforçar **l'acompanyament educatiu i l'acompanyament emocional** als infants i joves.

L'objectiu era **frenar les creixents desigualtats educatives que havia provocat el tancament dels centres educatius a causa del confinament general** durant tres mesos i mig, **escoltar i atendre malestars físics i emocionals** que el confinament havia generat en molts infants i joves, i, també, oferir propostes que donessin una mica de respir i facilitessin la **conciliació familiar** a moltes famílies que no podien fer teletreball.

Per això, el pla d'estiu es va enriquir amb **propos-tes complementàries** per a infants i adolescents, com, per exemple, tallers de danses urbanes, o d'educació ambiental, i activitats a museus.

També es van oferir **més de mil places de reforç escolar per a estudiants d'ESO** reactivant el programa «Èxit d'estiu» per acompanyar l'alumnat d'uns trenta instituts a tancar millor el curs finalitzat i a preparar el següent.

A més, es van **reforçar les activitats als barris més vulnerables** amb propostes ja consolidades, com els casals urbans Baobab. També es va fer un casal d'estiu per promoure el desenvolupament positiu d'infants i famílies amb vulnerabilitat a través de l'esport, i es **van augmentar els ajuts i la coordinació amb l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS)** per evitar que cap infant no quedés enrere.

Així mateix, amb la col·laboració de diferents entitats de lleure inclusiu, es van posar en marxa activitats perquè els infants i joves amb diversitat funcional poguessin gaudir de propostes de lleure els mesos de juliol i agost. I per garantir que tothom pogués tenir a l'abast equipaments educatius, **es van obrir 20 biblioteques, 11 centres cívics i 18 patis escolars durant l'agost.**

En total, més de 100.000 infants i joves van participar a les activitats del Pla 100 % Estiu 2020, i es van concedir més de 14.904 beques.

Reptes assolits

El primer repte reeixit que cal destacar de l'experiència de Barcelona és justament la **gran coordinació municipal** que hi ha hagut per poder oferir un ampli desplegament de recursos. Una de les claus de l'èxit de la iniciativa ha estat la **creació de l'Oficina Tècnica d'Estiu Extraordinari**, des d'on el pla d'activitats d'estiu s'ha gestat de manera transversal entre diferents àrees del consistori, amb la campanya de vacances d'estiu i altres reforços.

Ha estat un **desplegament ambiciós** i amb moltes peces en joc. Les regidories d'Esport i d'Infància i Joventut —que tradicionalment havien organitzat les activitats d'estiu— s'han coordinat amb altres organismes, com el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB), el Consorci de Biblioteques de Barcelona, l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB), l'Institut de

Cultura de Barcelona (ICUB), l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) i Foment de Ciutat amb el Pla de Barris i els districtes, per tal de proporcionar una oferta de lleure integral que arribés a tots els racons del municipi.

D'altra banda, el cas de Barcelona és un exemple d'aposta econòmica pel lleure educatiu. El pla d'estiu ha disposat el 2020 d'un **pressupost reforçat per arribar a més infants i joves**, i d'una **convocatòria de beques que partia d'un pressupost ampliable de 3,6 milions d'euros**. De fet, una altra de les claus de l'èxit ha estat el fet que la iniciativa es presentés com una **mesura de govern per part de l'equip de govern** per afrontar una situació d'emergència educativa i de manera proactiva el maig de 2020.

La **coordinació amb les entitats de lleure** també és un dels grans reptes assolits. Fins a 501 entitats de tota la ciutat han col·laborat en el disseny de les propostes de lleure a través d'un **procés d'homologació d'activitats** que ha estat modèlic. I és que, per ser homologades, les propostes no només havien de ser atractives i segures, sinó que també s'havien de basar en valors i en la no discriminació, així com garantir un 5 % de les places per a infants i joves amb diversitat funcional.

La **prescripció d'activitats d'estiu feta pels mestres, perfils socials dels centres educatius i educadors socials de centres de serveis socials** també ha estat fonamental, ja que han ajudat a motivar les inscripcions i les sol·licituds de beques d'aquells infants i joves en situació de més vulnerabilitat social i els han acompanyat en els tràmits. Un altre dels aspectes clau ha estat el **Pla de Barris**, que, amb una dedicació a l'estiu de més de dos milions d'euros de pressupost, ha servit per a articular una oferta de lleure més diversa i adaptada a la realitat social i econòmica de cada zona de Barcelona.

De fet, l'experiència de Barcelona també ha despuntat pel fet de dur a terme un **acompanyament a les entitats de lleure**. Amb l'objectiu de no deixar-les soles durant la tasca educativa, se'ls ha ofert una guia i càpsules formatives amb eines i propostes d'activitats. També se'ls ha facilitat una guia elaborada pel Col·legi Oficial de

Psicologia de Catalunya per ajudar a detectar **necessitats de suport emocional**, i s'ha posat a disposició de les direccions dels casals un telèfon d'assessorament, orientació i derivació en cas de detectar situacions de malestar psicològic.

Sens dubte, un dels reptes assolits ha estat **obrir durant les vacances equipaments com ara biblioteques, centres cívics i patis escolars al mes d'agost** com a entorns d'enriquiment educatiu durant les vacances. Barcelona ha cregut no només en la idea que **els casals d'estiu s'han de prolongar més enllà del juliol, sinó també que la ciutat ha d'estar oberta durant les vacances perquè absolutament ningú no quedi desconnectat del progrés educatiu.**

Reptes de futur

En clau de reptes de futur, l'Ajuntament de Barcelona es planteja **enfortir la coordinació transversal** de les activitats d'estiu que ja va reforçar el 2020, així com promoure encara més **un enfocament 360 de l'educació en el lleure.**

Un altre dels reptes és **personalitzar més l'oferta educativa per barris, a banda de reforçar la funció prescriptora dels equips educatius d'escoles i instituts, així com dels educadors socials** als centres de serveis socials a l'hora d'acostar, recomanar i facilitar els tràmits per accedir a les activitats de lleure a l'alumnat i a les famílies, i assegurar així que tothom coneix l'oferta de lleure que es fa a la ciutat.

Aprenentatges en clau d'estiu enriquit

Del Pla 100 % Estiu 2020 de l'Ajuntament de Barcelona es poden extreure molts aprenentatges per als municipis que vulguin impulsar activitats d'estiu en clau d'equitat, d'aposta educativa i d'acompanyament emocional.

En primer lloc, **l'organització transversal entre diferents àrees del consistori i a través d'una oficina conjunta facilita la posada en marxa d'un ventall de recursos públics més ampli**, tant

pel que fa a les activitats de lleure com a l'obertura d'equipaments com biblioteques, centres cívics i patis escolars.

Plantejar les activitats de lleure en relació amb el Pla de Barris de la ciutat i **comptar amb la col·laboració de diferents entitats del territori per organitzar-les també permet personalitzar més l'oferta de lleure** i contribuir a la cohesió social a diferents zones de la ciutat. Així mateix, el fet de **concebre els equipaments en clau de tresor de ciutat i d'espai cabdal per a la socialització i l'enriquiment educatiu** també promou la cohesió.

A més, **creure en la funció prescriptora dels centres educatius i dels Serveis Socials** a l'hora de recomanar les activitats d'estiu també **possibilita que l'oferta de lleure pugui arribar a un públic més extens** i que ningú no quedi al marge de les activitats que s'organitzen al municipi.

Un altre dels aprenentatges és que **dissenyar un protocol d'homologació de les activitats garanteix una coherència i una qualitat en totes les activitats de lleure** que s'organitzen a la ciutat. També millora l'oferta educativa el fet que **les entitats se sentin acompanyades per l'Administració i disposin de recursos tant logístics com formatius** per a desenvolupar la seva tasca amb garanties.

A banda de l'aposta pressupostària, una altra de les lliçons de l'experiència de Barcelona és **l'enfocament educatiu que es dona al lleure.** Sense perdre de vista que es tracta d'educació no formal i que cal no escolaritzar-la, el municipi aprofita les esclertes que presenten aquest tipus d'activitats per fer accions de reforç educatiu —com el programa «Èxit d'estiu»— que ajuden a evitar el conegut com a summer gap i que fa referència a la bretxa d'aprenentatges que es produeix en aquest període (i que s'agreuja estiu rere estiu) entre els infants dels grups socials que durant les vacances accedeixen a activitats educatives, grupals, motivadores i amb un gran impacte en la seva autoestima i el gust per descobrir nous interessos, i aquells infants de grups socials que no tenen aquest accés garantit.

Barcelona

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

**T'estiu molt, campanya de vacances
100 % estiu (pla d'estiu extraordinari
2020).**

Titularitat:

**Ajuntament de Barcelona. Direcció de
Serveis d'Infància, Joventut i Gent Gran.
Àrea de Drets Socials.**

Municipi:

Barcelona (1.664.182 habitants)

Nombre de places ofertes el 2021:

**361.000 per a infants, adolescents i joves
d'1 a 21 anys.**

Despesa municipal:

7,2 milions d'euros.

Contacte:

Joan Ramon Riera

**Regidor d'Infància, Joventut i Gent gran
de l'Ajuntament de Barcelona**

Maria Truñó

**Comissionada d'Educació de
l'Ajuntament de Barcelona**

Carles Gil Miquel

Direcció d'Infància i Joventut

 93 413 26 94

 cgilm@bcn.cat

Més informació a:

**[www.barcelona.cat/vacances/ca/
estiu-a-la-teva-mida](http://www.barcelona.cat/vacances/ca/estiu-a-la-teva-mida)**

3

Castellar del Vallès: Activitats d'estiu, un estiu enriquit

L'Ajuntament de Castellar del Vallès ha apostat molt decididament per una gestió de les activitats d'estiu fonamentada en un **treball cooperatiu entre l'Ajuntament i totes les organitzacions que ofereixen activitats d'estiu**, siguin associacions, empreses o serveis municipals. Per fer-ho, l'Ajuntament desplega un **rol de lideratge i de suport a les entitats i agents locals proveïdors de les activitats**.

Amb aquesta base col·laborativa, també **implementa mesures d'equitat per afavorir l'accés universal** d'infants i adolescents d'1 a 17 anys a les activitats d'estiu del municipi i **recursos pedagògics i formatius per a sostenir la intencionalitat educativa** de totes les activitats que es proposen de juny a setembre.

Context local i antecedents

Castellar del Vallès és un municipi de 24.488 habitants de la comarca del Vallès Occidental. Tradicionalment, l'Ajuntament ofereix i gestiona una programació municipal de casals de vacances d'estiu, de Nadal i de Setmana Santa amb recursos humans propis, fins que, el 2009, externalitza la contractació del monitoratge a grans operadores de lleure. Aquesta modalitat de gestió es practica durant tres anys fins que s'observa que al municipi va incrementant una oferta variada (esports, lleure, art...) que arriba a tots els infants i joves, i fa innecessària la programació de l'Ajuntament.

Així que, el 2012, l'Ajuntament deixa de programar oferta pròpia i passa a donar suport amb cessió d'equipaments i amb difusió a les entitats que organitzen casals d'estiu, i la política municipal s'orienta cap a la coordinació, el suport i la consolidació dels agents implicats en l'oferta d'estiu amb mirada local.

Activitats d'Estiu 2020

A l'estiu del 2020, l'Ajuntament fa un pas més en la consolidació d'aquest model i engega el projecte «Activitats d'Estiu 2020, un estiu enriquit», que aglutina una oferta que inicialment compta amb 35 activitats, per acollir 1.800 participants, i dobla així l'oferta del 2019, i amb un pressupost disponible de 270.000 €. Les 35 activitats són impulsades pel que anomenen entitats promotores, que són entitats, empreses i serveis municipals de diferents àmbits: AFA, entitats esportives, entitats culturals, entitats de lleure, escoles bressol, o escoles d'idiomes i de música. En aquest moment deixa de parlar-se de casals d'estiu per fer-ho d'activitats d'estiu en sentit ampli per incloure-hi tallers, monogràfics, colònies, campus, campaments, intensius d'idiomes, etc. Els detalls de l'oferta 2020 es poden conèixer al [suplement de L'Actual](#).

Reptes assolits

El repte assolit més rellevant de l'experiència de Castellar del Vallès és, sens dubte, el **treball coordinat** de l'Ajuntament amb totes les entitats, empreses i serveis que formen l'oferta local d'activitats d'estiu.

Aquest èxit s'ha assolit gràcies a diversos factors. El primer factor és una **coordinació consolidada amb les entitats del sector**. L'Ajuntament lidera la coordinació en la provisió d'activitats d'estiu al municipi amb una **actitud proactiva, previsor i estratègica** per donar resposta a la necessitat de socialització dels infants i joves durant l'estiu. Aquest paper pren molta força en el context pandèmic de la primavera del 2020, en què, després de mesos de confinament domiciliari i tancament escolar, l'Ajuntament vol donar resposta a les necessitats dels infants i adolescents, com també, de les entitats i empreses del sector amb l'activitat aturada per força major durant mesos.

La relació amb les entitats del sector és molt fluida, amb diferents espais de comunicació: reunions de valoració de la situació i previsions, **suport tècnic de coordinació** molt àgil a partir d'un grup de WhatsApp on s'informa de normatives i avisos, o s'atenen i es resolen dubtes i demandes, i amb una enquesta de previsió de l'oferta i del nombre de places.

En aquesta relació col·laborativa dels agents implicats en l'oferta d'estiu, hi participen entitats com les escoles de música, entitats esportives de totes les disciplines, entitats i escoles d'art, escoles bressol, AFA i AMPA, esplais, empreses de lleure, escoles d'idiomes i entitats de robòtica. A més, com que **l'Ajuntament manté aquesta línia de treball coordinat durant tot l'any**, el projecte d'estiu es percep com un projecte més. Per tant, més que d'una relació col·laborativa en l'oferta local d'estiu, es pot parlar d'una **cultura de col·laboració i corresponsabilitat** educativa que es desenvolupa i es consolida en cada un dels projectes, com el de l'estiu enriquit.

Per tal de refermar i consolidar aquesta relació de col·laboració, l'Ajuntament té aprovades unes **bases d'adhesió al projecte d'estiu enriquit** en què les entitats signatàries poden gaudir dels suports municipals mentre garanteixen que la seva proposta està emmarcada i alineada amb els criteris de treball de l'estiu enriquit acordats en l'àmbit local.

En aquest marc, l'Ajuntament aprova el **suport a les entitats** que ofereixen activitats d'estiu per a infants i adolescents, que es concreta en:

- **Cessió d'equipaments municipals:** les entitats sol·liciten l'equipament que desitgen i l'Ajuntament el facilita, amb el suport d'una figura de l'Àrea de Via Pública i la creació de cartells indicatius consensuats i homogenis a tots els espais d'activitats d'estiu.
- **Difusió de l'oferta:** amb la publicació de l'oferta al monogràfic del setmanari municipal de maig i al portal web municipal, amb un cercador que recull tota l'oferta d'activitats d'estiu amb fitxes descriptives de les entitats i de les activitats que permet a les famílies, els infants i els joves triar amb base als seus propis interessos.

→ **Catàleg d'activitats complementàries:** l'Ajuntament recull i ofereix a les entitats un catàleg d'activitats d'enriquiment cultural i lúdic per a ampliar l'oferta d'estiu amb activitats educatives, inclusives i obertes del municipi. El catàleg inclou: 1) activitats contractades o dels serveis propis, com ludoteca i biblioteca; 2) materials de préstec, com jocs d'arreu del món o jocs gegants, i 3) recull de fitxes d'activitats de les entitats per a l'intercanvi de recursos entre elles.

→ **Suport tècnic en:**

- * L'ús d'equipaments municipals i neteja i desinfecció dels espais (tècnic de via pública).
- * Seguiment d'infants amb necessitats educatives específiques (treballadora social de Serveis Socials).
- * Suport i eines per al monitoratge (coordinadora de la ludoteca municipal Les 3 Moreres amb perfil de psicòloga, per donar suport a la gestió de conflictes o situacions delicades durant la realització de les activitats d'estiu).
- * Seguiment de l'equip d'educadors/es de Serveis Socials (equip d'educadors/es de Serveis Socials).
- * Activitats complementàries (tècnica d'Educació).
Suport per a la gestió de la subvenció (tècnica de Joventut).
- * Coordinació, normatives i altres suports (tècnica d'Infància i Adolescència).

→ **Oferta formativa per als agents educatius de l'estiu enriquit:** l'Ajuntament organitza càpsules formatives en línia per donar resposta a necessitats de les entitats sobre la manera de treballar el suport i la gestió emocional d'infants i joves; les mesures de seguretat i sanitat; pautes per a prevenir l'abús sexual; la nova normativa i com s'aplica; etc. Es posa la condició a les entitats d'haver de participar a un mínim de tres activitats formatives.

→ **Subvenció per a la contractació del monitor/a responsable de seguretat i higiene** per a la realització i el control de les tasques recollides en el document «Criteris

generals per a l'organització de les activitats de lleure educatiu estiu 2020», elaborat per la Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya. Es va aprovar per acord de la Junta de Govern Local, del 28 de juliol de 2020, la concessió de les subvencions per un valor total de 36.682,5 €.

Tota aquesta disponibilitat de recursos i adaptació al moment es va fer a partir de —i aquest és un clar factor d'èxit de l'experiència— una **aposta política ferma dins l'Ajuntament per al projecte d'estiu enriquit**. En el marc de la Taula de Crisi creada en el moment en què es tanquen les escoles per a evitar contagis, l'alcalde formula l'encàrrec a l'Àrea d'Acció Social de donar una resposta a les demandes de la població durant l'estiu, i la Regidoria d'Infància i Adolescència pren el lideratge de l'actuació amb la implicació d'altres regidories: Educació, Acció Social, Participació Ciutadana, Esports, Economia, Diversitat, Via Pública, etc. Aquesta voluntat política consensuada amb la validació de la Taula de Crisi, on també participa l'oposició, es consolida amb la **incorporació del projecte de l'estiu enriquit al Programa d'Actuació Municipal** com a actuació de mandat.

A banda dels factors d'èxit relacionats amb la corresponsabilitat de tots els agents locals en la provisió d'oportunitats educatives d'estiu, també hi ha els factors relacionats amb les mesures d'accessibilitat i equitat que l'Ajuntament té consolidades, com la **gratuitat per a les famílies en situació de vulnerabilitat**, mitjançant un sistema de beques adreçat a les famílies que compleixen uns barems socioeconòmics acordats, i la **contractació de figures d'acompanyament a participants amb necessitats de suport educatiu**. Aquests factors van permetre la participació a les activitats a infants i joves en situacions vulnerables o de famílies empobrides per la crisi.

A aquestes mesures, cal afegir-hi diverses estratègies que van tenir sentit en el nou context generat per la pandèmia i que s'haurà de valorar si seguiran essent necessàries els propers anys. D'una banda, l'Ajuntament va elaborar i aprovar un **canvi dels barems socioeconòmics per facilitar l'accés als ajuts** a moltes més famílies

castigades pels efectes de la crisi generada pel confinament i aturada de l'activitat social. D'altra banda, es va afegir, als suports les entitats, la disponibilitat de les **figures referents dels Serveis Socials Bàsics** (treballadora social i educadora social) per si les entitats necessitaven ajut específic en l'atenció a les famílies i els participants amb necessitats educatives especials.

Reptes de futur

L'Ajuntament de Castellar del Vallès té formulats un seguit de reptes de futur, que s'aniran plantejant en properes edicions, i que són:

- **Trobar una fórmula administrativa adequada** que permeti donar suport a les activitats d'estiu per si mateixes sense que calgui una vinculació legal a normatives superiors (que poden ser canviants i endarrerir els processos locals).
- **Unificar alguns dels processos organitzatius de l'oferta d'estiu**, com la documentació o un qüestionari de valoració dels i les participants.
- **Ampliar els continguts de la formació a entitats** per introduir criteris de treball equitatiu, intercultural, diversitat funcional, perspectiva d'igualtat de gènere, perspectiva LGTBIQ+, etc.
- **Ampliar les temàtiques del Catàleg d'activitats complementàries** amb activitats que treballin la coeducació, la diversitat, etc.
- **Coordinar el Consell d'Infants i el Consell d'Adolescents amb l'oferta d'estiu**, de manera que infants i adolescents participin com a cocreadors del projecte.
- **Avaluar la cobertura i l'impacte** en els col·lectius més vulnerables, amb les dades d'inscripció i beques que es recullen, i extreure conclusions compartides amb les entitats promotores.
- **Integrar progressivament el treball de l'equitat d'una manera transversal** dins de totes les àrees de l'Ajuntament. En aquest sentit, es plantejaran idees com ara vincular

les subvencions a entitats a criteris d'equitat social i diversitat; fer més formació interna, o treballar de manera molt continuada i estratègica fins que els criteris d'equitat estiguin assumits per tothom dins i fora de l'Ajuntament.

Aprentatges en clau d'estiu enriquit

De l'experiència de Castellar del Vallès, en podem extreure un munt d'aprenentatges per a la política local de lleure d'estiu, però destaquem els que fan referència a les estratègies de coordinació dels agents, serveis i professionals de diferents organitzacions i que comencen en el fet que l'estiu enriquit s'ha convertit a Castellar en una **estratègia compartida per molts actors locals** i liderada per l'Ajuntament.

Aquesta entesa local es dona tant des del punt de vista de la **transversalitat dins l'Ajuntament** com des del punt de vista **comunitari, on es compta amb la implicació d'una bona diversitat d'actors locals** en el projecte d'estiu enriquit. I val a dir que es treballa també en un doble vessant: el tècnic i el polític.

Una aposta política molt clara i decidida per l'estiu enriquit és clau perquè tothom entengui que **les activitats de lleure d'estiu són una eina essencial per fer arribar oportunitats a la ciutadania** i, per tant, per facilitar que tothom hi col·labori.

Aquesta visió de l'estiu ha permès donar forma a una **oferta coordinada** que escolta i s'adequa a les necessitats de la població i que és coprotagonitzada per diferents actors, cadascun en el seu rol en una línia de treball cooperatiu continuada al llarg de tot l'any, i no d'una manera excepcional per a l'estiu.

Entenent el seu **rol de lideratge i promotor de l'estiu enriquit**, l'Ajuntament ha facilitat la disponibilitat de recursos i de personal per al projecte i l'adaptació àgil i flexible a les necessitats i requeriments de la situació. Aquesta agilitat i disponibilitat tècnica i la facilitat de recursos ha estimulat les entitats i els organitzadors d'activitats en el

seu rol corresponsable en el desplegament d'oportunitats educatives per als infants i els adolescents.

Castellar del Vallès

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

Activitats d'estiu, un estiu enriquit

Titularitat:

**Ajuntament de Castellar del Vallès.
Regidoria de Cicles de Vida.
Unitat d'Infància i Joventut**

Nombre de places ofertes el 2020:

1.490

Nombre d'inscrits el 2020:

900

Despesa municipal de l'estiu enriquit 2020:

75.570,51 €

Contacte:

Dani Pérez

Regidor de Cicles de Vida i LGTBIQ+

☎ 937 144 040

✉ dperez@castellarvalles.cat

Mercè Costa

Tècnica de la Unitat d'Infància i Joventut

☎ 937 144 040

✉ infancia@castellarvalles.cat

Més informació a:

<http://castellarvalles.cat/estiuenriquit>

[@femcastellar](https://twitter.com/femcastellar)

<https://www.youtube.com/watch?v=ZOQYdBrvnGg>

4

Girona: Programa Municipal de Casals d'Estiu

L'Ajuntament de Girona proposa cada any una oferta municipal de casals d'estiu per a infants i joves, enfocada a la **inclusió social i a la participació** de les entitats ciutadanes del municipi. Per fer-ho, la Regidoria d'Educació **coordina i identifica els diferents agents, entitats i equipaments públics** que poden aportar valor a les activitats d'estiu.

Amb aquesta base col·laborativa, també implementa **mesures d'equitat per prioritzar els infants amb necessitats educatives especials** o en situació de risc social.

Context local i antecedents

Girona és un municipi de 103.369 habitants de la comarca del Gironès. Des de fa més de trenta anys, l'Ajuntament ofereix i gestiona el Programa Municipal de Casals d'Estiu, el qual garanteix que en tots els barris gironins es dugui a terme almenys un casal. Històricament, l'oferta s'ha coordinat de manera transversal amb altres àrees de l'Ajuntament, cosa que ha generat nombroses sinergies en les activitats i en la disponibilitat d'espais i entitats que participen a les activitats d'estiu.

Aquest treball en xarxa ha **promogut una visió política i tècnica unificada** de la intencionalitat educativa que tenen els casals d'estiu al municipi. A més, des del 2010, el Programa integra tota la seva oferta d'activitats en un catàleg digital.

El 2020 el Programa passa a gestionar-se des del Servei Municipal d'Educació, canvi que es fa efectiu en la programació dels casals de l'estiu 2021. Cal dir que es dona continuïtat al model i es manté, un any més, l'increment pressupostari destinat a mesures de reequilibrament econòmic o descomptes atesa la situació de pandèmia actual.

Oferta de casals d'estiu 2021

L'oferta d'estiu d'enguany és de trenta-sis casals al juliol i sis a l'agost, junt amb set activitats complementàries. D'aquests quaranta-dos casals, n'hi ha dos per a infants amb diversitat funcional o cognitiva, hi ha un casal lingüístic per a joves nouvinguts i cinc casals temàtics, els quals han ajudat a reduir la segregació existent en alguns barris o a proposar activitats adaptades als interessos dels infants i joves del municipi.

En els quaranta-dos casals, hi participen tres mil infants i adolescents d'entre 4 i 17 anys. Dins d'aquests, el Pla d'Inclusió del Programa Municipal de Casals d'Estiu fa el seguiment a 300 infants i adolescents amb necessitats educatives especials i/o que es troben en situació de risc social, per tal que puguin participar en els casals d'estiu de la ciutat i gaudir del suport i l'acompanyament que puguin necessitar. També es fa un treball coordinat entre diferents serveis i centres derivadors —com els equips de Serveis Socials, els centres residencials d'acció educativa (CRAE) i els centres d'acollida i altres serveis específics— amb les famílies, els centres educatius i els professionals de suport escolar que els atenen durant l'any. Els detalls de l'oferta es poden conèixer a [Casals d'estiu 2021](#).

Reptes assolits

El repte assolit més rellevant de l'experiència de Girona és, sens dubte, el **foment de les activitats temàtiques per reduir la segregació** al municipi. A partir del treball en xarxa amb les diferents regidories, entitats, col·lectius i espais existents al municipi, s'han anat potenciant al llarg dels anys una tipologia de casals temàtics que han comptat amb experts i espais específicament preparats per encaixar propostes educatives trencadores i adaptades als interessos dels infants i els joves.

Aquest èxit s'ha assolit gràcies a diversos factors. El primer és la detecció de les **oportunitats educatives**

que les entitats i els equipaments públics podien oferir durant l'estiu. Per tal de personalitzar l'aprenentatge i que aquest fos de qualitat, moltes d'aquestes propostes han comptat amb experts, professionals i treballadors d'aquests equipaments, alguns dels quals han passat a impartir o organitzar les propostes educatives en els diferents espais o entitats.

El segon factor és el **sistema d'assignació** mitjançant el qual es garanteix que tots els infants i joves amb necessitats educatives especials es distribueixin **segons els seus interessos**, tenint en consideració els informes elaborats per la tècnica d'inclusió, que es nodreix de la informació facilitada pels centres, les famílies i els Serveis Socials. A part, s'ha vetllat perquè hi hagi un equilibri pel que fa a les necessitats dels infants en el conjunt dels casals. Posteriorment, un cop s'han assignat tots els infants amb necessitats educatives especials, s'han preservat les preferències dels 2.700 infants i adolescents restants, en la mesura que ha estat possible, a partir d'un sistema de sorteig que tenia en compte les seves tries.

Per tal de consolidar aquesta oferta inclusiva, l'Ajuntament ha facilitat tota classe de recursos econòmics, materials i de suport per a les entitats organitzadores dels casals d'estiu:

→ **Cessió d'equipaments municipals.** A partir de la xarxa construïda, l'Ajuntament ha coordinat els equipaments municipals lliures i els possibles casals interessats a fer ús d'aquests espais. També s'han buscat proactivament nous espais municipals on oferir casals innovadors, amb l'ajuda de diverses àrees de l'Ajuntament. Això s'ha traduït en la incorporació d'equipaments municipals culturals, socials, educatius i esportius en l'oferta educativa de l'estiu gironí.

→ **Difusió de l'oferta amb el catàleg en línia integrat d'activitats d'estiu.** Tot i que la majoria de famílies tenen un bon coneixement d'aquest sistema, s'han facilitat els recursos, per part de l'Ajuntament, per donar suport als processos de tria i inscripció en línia:

- ✿ Als barris més vulnerables, s'han ofert **punts de suport a les inscripcions**

presencials. S'han establert uns dies concrets perquè les famílies puguin anar als centres educatius a fer les inscripcions, on reben l'assessorament i el suport de les entitats que realitzen els casals a l'estiu.

- ✿ S'ha ofert un **servei de suport i orientació**, que estava coordinat amb Serveis Socials, per tal que les famílies en risc d'exclusió social duguessin a terme les inscripcions.
- ✿ S'ha fet arribar cartells de l'oferta de casals d'estiu als centres educatius, a les instal·lacions esportives i culturals, als centre de salut, etc.

→ **Suport tècnic en:**

- ✿ Cessió d'equipaments i material municipals.
- ✿ Seguiment d'infants amb necessitats educatives especials a partir de dos informes: un d'inici, per als monitors i directors dels casals, realitzats conjuntament amb les famílies i els centres derivadors per tal de contextualitzar la situació de l'infant i els possibles objectius que cal treballar; i un altre de retorn, en què els casals valoren el desenvolupament de l'infant i la consecució dels objectius establerts.
- ✿ Gestió d'activitats complementàries (Programa Municipal de Casals d'Estiu).
- ✿ Subvencions de les activitats (Programa Municipal de Casals d'Estiu).
- ✿ Suport a les entitats en el dia a dia dels casals.

→ **Oferta formativa per als agents educatius de l'estiu enriquit.** L'Ajuntament organitza unes trobades anuals per a les direccions dels casals i també per als monitors de suport. Aquest any s'han complementat amb càpsules formatives sobre inclusió i gestió d'equips, amb la participació d'universitats i especialistes.

→ **Ajuts econòmics a famílies:**

- ✿ Sistema de bonificació basat en barems, segons la renda de la unitat familiar.
- ✿ Descompte general per la situació de pandèmia actual.

- * Descomptes per família nombrosa o monoparental.
- * Pagaments fraccionats.
- * Mobilitat: T-12 gratuïta per als casals d'estiu.

Tots aquests recursos han estat possible gràcies al desplegament d'un treball cooperatiu molt estret entre els diferents departaments municipals (educació, joventut, cultura, informàtica, mobilitat i esports).

Així mateix, la planificació educativa dels casals ha anat **en consonància amb la visió educativa dels centres educatius**. Per fer-ho, abans de l'estiu, el Programa Municipal de Casals d'Estiu ha recollit els possibles aspectes educatius que caldria treballar durant l'estiu, per part dels diferents tutors dels centres educatius. D'una manera majoritària, aquests objectius eren grupals i, en alguns casos, a escala individual. Un cop finalitzats els casals, es realitzarà un **retorn d'informació dels casals a les escoles i a Serveis Socials**. En alguns casals, s'ha mirat d'encaixar l'eix d'animació amb el fil conductor treballat durant l'any escolar.

També, molts casals han comptat amb **entitats lligades al teixit associatiu i cultural** gironí, per tal d'organitzar activitats temàtiques, i millorar així l'arrelament dels joves i infants al territori. Aquestes connexions han estat possibles gràcies a la plena confiança dipositada, per part de l'Ajuntament, en les direccions dels casals d'estiu. Gràcies a la flexibilitat oferta, les direccions dels casals han pogut ser proactives i buscar noves aliances al territori.

Un darrer factor d'èxit que cal destacar és l'oferta de set **activitats complementàries** que s'han dut a terme gràcies al Programa Municipal de Casals d'Estiu. Les tècniques municipals han buscat entitats, col·lectius, organitzacions i espais municipals que poguessin oferir activitats alineades amb els interessos dels infants. Aquestes activitats, les han dut a terme vint-i-un casals i s'ha aprofitat l'entorn més proper, és a dir, els espais públics i naturals del municipi.

Reptes de futur

Per a properes edicions, els reptes plantejats per l'Ajuntament són els següents:

- Consolidar les càpsules formatives per a monitors i directores de casals, i facilitar que sigui un lloc d'intercanvi d'experiències, a més d'obrir nous casals temàtics per tal de continuar lluitant contra la segregació educativa.
- Mantenir i enfortir els vincles amb els centres educatius i altres agents de l'entorn, per tal de sumar esforços i continuar treballant conjuntament.
- Ampliar i diversificar les activitats destinades a la població juvenil a partir d'activitats amb temàtiques específiques que siguin atractives per a aquest col·lectiu.
- Reforçar el treball en xarxa amb els diferents serveis municipals per poder incorporar noves activitats culturals.

Aprenentatges clau

Del Programa Municipal de Casals d'Estiu de Girona, en podem extreure tres aprenentatges cabdals per als ajuntaments que cerquin impulsar i coordinar activitats d'estiu —en clau d'equitat— i per a una educació plena —basada en els interessos dels infants i adolescents del territori.

D'una banda, hi ha l'oferta de **casals temàtics en barris en risc d'exclusió social**, que ha comptat amb la col·laboració de diferents entitats, escoles i departaments municipals. Tots aquests agents, amb la coordinació de la tècnica del Programa Municipal de Casals d'Estiu, han aconseguit trencar la segregació existent entre barris, barrejant tots els participants, independentment de la zona de residència o del perfil socioeconòmic.

En aquesta línia, un segon aprenentatge és el **sistema d'assignació que determina el pla d'inclusió**, en què els infants amb necessitats

educatives especials són orientats per atendre millor la seva situació. Aquesta assignació ha tingut en consideració la quantitat de participants amb necessitats educatives especials en cada un dels casals d'estiu, per tal de fomentar la diversitat i l'equitat en les activitats d'estiu.

I el tercer i darrer aprenentatge que en traïem és que el foment de la mobilitat dels infants i joves dins la ciutat ha d'anar acompanyat d'**ajudes econòmiques i materials, amb el necessari increment pressupostari**. En el cas de Girona, hi ha diferents mesures establertes a aquest efecte, com les bonificacions per tram de renda, les de mobilitat o els diferents recursos oferts als casals durant aquest estiu.

Girona

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

Programa Municipal de Casals d'Estiu

Titularitat:

Ajuntament de Girona. Àrea de Drets de les Persones. Serveis Educatius

Municipi:

Girona (103.369 habitants)

Nombre d'inscrits el 2021:

3000 infants i adolescents de 4 a 17 anys

Despesa municipal:

600.000 €

Contacte:

Cristina Casas

Tècnica del Programa Municipal de Casals d'Estiu

 972 221 866 (ext. 3317)

 crisrina.casas@ajgirona.cat

Més informació a:

web.girona.cat/casals

5

Granollers: Fes-te l'estiu

L'experiència de l'Ajuntament de Granollers aporta moltes reflexions entorn de quines eines i mecanismes poden utilitzar els ens locals per a **garantir un impacte educatiu** de les activitats d'estiu en la millora de competències dels infants i adolescents en l'àmbit del lleure d'estiu basada en el **consens d'uns criteris pedagògics i metodològics** del disseny d'activitats d'estiu amb les entitats proveïdores.

Context local i antecedents

Granollers és un municipi de 62.419 habitants (Padró 2020) de la comarca del Vallès Oriental que fa més de vint anys que ofereix activitats de lleure d'estiu per a infants i adolescents, de 3 a 16 anys.

Antigament, hi havia l'oferta dels clubs esportius i l'oferta de les AMPA, amb diferents preus i criteris de funcionament, i es va decidir unificar i consolidar l'oferta d'estiu comptant amb un treball de consens i col·laboratiu entre els agents organitzadors, i mesures d'equitat (descomptes per a famílies nombroses o monoparentals i ajuts per a famílies vulnerables, entre d'altres) que ja tenen molt de recorregut al municipi. Els canvis més significatius en la proposta d'activitats d'estiu dels darrers anys s'han produït pel que fa a la qualitat, i no quant a l'oferta, com ara la formació dels monitors i monitores, la comunicació amb les famílies i altres aspectes del treball educatiu de fons.

Oferta el 2020

L'oferta d'activitats d'estiu de l'edició 2020 va agrupar casals de lleure, estades musicals, activitats esportives, itineraris juvenils i el casal lingüístic; es va allargar fins a mitjan agost i s'hi van dedicar al voltant de 120.000 €, dels quals se'n recuperà una part amb els ingressos d'inscripció. Va comptar amb uns 800 participants de 3 a 16 anys, amb un descens del 20 % respecte als anys anteriors, en què habitualment hi ha al voltant d'un miler de participants.

Al municipi, coexisteix una oferta privada d'activitats d'estiu provinent de l'escola concertada, les acadèmies d'idiomes, les escoles de teatre i els clubs esportius que ofereixen casals més tecnificats, amb ofertes molt adreçades als seus propis públics diana i que ja segueixen les activitats al llarg de l'any.

La gestió dels casals està externalitzada amb concursos de gestió dels diferents paquets d'activitats, o bé se signen convenis amb les entitats gestores: els quatre casals de lleure a concurs bianual, un casal en conveni amb l'Agrupament Escolta Sant Esteve, el casal musical en conveni amb Amics de la Unió i els esportius a concurs bianual; les activitats juvenils les gestiona la mateixa entitat que guanya el concurs de la gestió dels Serveis de Joventut, amb una contractació extraordinària de professionals per a l'estiu.

Reptes assolits

El repte assolit més rellevant de l'experiència de Granollers és que han aconseguit **garantir un enfocament educatiu de totes les activitats d'estiu** a partir d'una estratègia educativa i d'equitat que dona forma a l'oferta local d'activitats d'estiu i que s'ha elaborat i consensuat amb els agents educatius locals implicats.

Per a aconseguir aquest repte, cal que destaquem en primer lloc que el projecte municipal d'activitats d'estiu està **coliderat per diferents àrees municipals a través d'un treball transversal consolidat** que estructura, impulsa i revisa cada any l'oferta d'estiu. Està compartit pel Servei d'Educació i Infància, en qui recau el major pes del projecte; el Servei d'Esports, que impulsa l'oferta esportiva; el Servei de Joventut, en qui recauen les activitats per als joves de 12 a 16 anys; els Serveis Socials, en qui recauen les mesures d'equitat, i el Servei de Cultura, que s'encarrega de la resta de propostes culturals de ciutat durant l'estiu. Aquest equip tècnic de treball transversal ha aconseguit, doncs, el repte de **dissenyar d'una manera consensuada un projecte pedagògic per a totes les activitats de**

l'oferta pública local de lleure d'estiu, que estableix la metodologia de les activitats perquè garanteixin la millora educativa i competencial dels i les participants.

Aquesta metodologia pedagògica es caracteritza, en primer lloc, perquè estableix uns **valors educatius específics**, com són la participació infantil i juvenil, la llibertat individual, la socialització, el coneixement de l'entorn, la implicació en la comunitat, l'autonomia personal, la coeducació, la igualtat, la convivència i la tolerància.

I, per dur-ho a la pràctica, l'Ajuntament ha pres la decisió de requerir, en els plecs de clàusules dels concursos de gestió, el desenvolupament d'una proposta per a treballar l'**aprenentatge i servei** dins el marc dels casals d'estiu perquè els infants i adolescents siguin els protagonistes de l'acció. En aquesta línia, l'Ajuntament impulsa **dos consells participatius (infantil i adolescent)** al municipi on es dona la veu als representants de les escoles, dels centres oberts, de les entitats de lleure i de l'escola d'educació especial.

En segon lloc, la metodologia dona un lloc central a l'**eix d'animació dels casals d'estiu** que farà de fil conductor de totes les activitats i es tria conjuntament amb les entitats, de manera que sigui molt adequat a les necessitats observades, que generi un impacte en la ciutat i que alhora sigui engrescador i motivador. Amb la tria i el consens d'un centre d'interès comú a totes les activitats, l'Ajuntament garanteix que les **activitats esdevinguin espais d'aprenentatge, experiències vitals i de joc** per a crear, experimentar, moure's, imaginar, interactuar i cooperar. A més, els criteris metodològics pactats estableixen que les entitats dissenyin activitats per a **desenvolupar competències** pròpies de l'àmbit del lleure; el descobriment de nous talents, interessos i potencialitats, i que promoguin el **treball per projectes** des d'una perspectiva d'educació no formal.

I, en tercer lloc, la metodologia del projecte d'estiu confereix molta importància als **equips de monitors i monitores com a referents educatius**, els concep com a elements clau en la **consolidació del vincle educatiu** i en l'adquisició

d'habilitats emocionals; en l'escolta, l'atenció individualitzada i l'acompanyament, i en la detecció de necessitats i de situacions de vulnerabilitat. També reforça el seu **rol de prescriptors o promotors** de les activitats comunitàries que s'ofereixen a l'entorn.

Per aquest motiu, l'Ajuntament garanteix una sèrie de suports directes als monitors i monitores per facilitar-los el desenvolupament d'aquesta funció educativa. Per començar, l'Ajuntament requereix (a través dels plecs de clàusules i amb una aportació econòmica extra) a les empreses, o entitats encarregades de la gestió, la **contractació de tots els equips una setmana abans a l'inici dels casals**, i així poder treballar els continguts pedagògics adequats a cada edat, els indicadors de risc que han d'observar en els i les participants, a més de preparar materials i dinàmiques. També se'ls **ofereix formació** en diferents temes d'interès. Per exemple, el 2020, es va fer una formació en línia sobre el benestar emocional amb una experta i referent en el tema.

Per continuar amb aquesta línia de suports, l'Ajuntament ha disposat (també a les clàusules) que els equips de monitoratge de l'estiu es configuren amb **monitors i monitores de lleure d'entitats de lleure** que funcionen al llarg de l'any on fan de voluntaris, i amb els **educadors i educadores dels espais d'intervenció socioeducatius** que ja coneixen la realitat dels infants i adolescents, les dinàmiques locals i els referents municipals. D'aquesta manera s'agilitza i es facilita molt l'organització de les activitats.

Aquest **treball cooperatiu amb les entitats juvenils de lleure es fomenta al llarg de tot l'any** en el marc de la Taula de Lleure, dinamitzada i impulsada pel Servei de Joventut, que és qui te l'encàrrec de vetllar i tenir cura de les necessitats dels agents actius en aquest sector. El projecte d'estiu es comparteix amb les entitats, per tal de consensuar decisions i criteris de treball, dur a terme avaluacions conjuntament i fer propostes per a noves edicions.

D'altra banda, pel que fa al repte de **fomentar l'equitat** en l'accés a l'oferta d'estiu, l'Ajuntament de Granollers ha aconseguit **escurçar i agilitzar**

els procediments de concessió d'ajuts a famílies amb una estratègia senzilla, però efectiva. No es convoca un ajut específic d'estiu, sinó que es concedeixen ajuts a les famílies ja detectades i valorades, i també es demana als centres educatius que ajudin a detectar situacions de vulnerabilitat social i econòmica. Aquesta tasca ja es desenvolupa al llarg de tot l'any a les comissions socials dels centres educatius.

A més, l'Ajuntament ha aconseguit **implementar durant l'estiu recursos de compensació de les desigualtats educatives** que ha integrat en l'oferta d'estiu. En primer lloc, funcionen els **tallers d'estudi assistit** per a aquells infants i adolescents que ho requereixen i que s'han detectat en el marc del Pla Educatiu d'Entorn, a través de la coordinació dels centres educatius i els serveis d'educació i infància amb el suport de l'assessora LIC. Els infants i adolescents reben aquest suport i s'organitza de tal manera que es pugui combinar amb l'assistència a les activitats de lleure o itineraris juvenils. A més, també s'organitza el **casal lingüístic** per a tots els nois i noies adolescents que han arribat a l'últim curs amb matrícula viva i que tinguin dificultats lingüístiques, on es treballa un reforç de llengua per a millorar la seva incorporació a l'ESO, que combinen amb la participació en els tallers dels casals anomenats *itineraris juvenils*.

Quant al repte assolit de la **inclusió de persones amb necessitats específiques de suport educatiu**, l'Ajuntament contracta vuit vetlladors/es destinats a donar suport als infants i adolescents que ho requereixen en la seva participació als casals de lleure. A més, es treu a concurs la gestió d'un casal específic per a infants i adolescents amb necessitats molt més específiques, i d'un nivell més alt d'acompanyament, que es realitza a l'escola d'educació especial ja que disposa de recursos adaptats i adequats —com la piscina adaptada—, perquè també puguin gaudir d'activitats de lleure durant el juliol.

Per finalitzar la llista de reptes assolits de la proposta de Granollers, l'Ajuntament ha aconseguit millorar la **comunicació i suport a les famílies** amb diferents mesures:

- Compte de Telegram d'autoresposta (canal de missatgeria al dispositiu mòbil) per resoldre dubtes tipificats que les famílies puguin tenir sobre l'oferta d'estiu abans de la preinscripció.
- Apartat de preguntes freqüents a la web municipal informativa de l'oferta d'estiu.
- Creació de bústies electròniques específiques (lleure, esports i joventut) per agilitzar les respostes i redistribuir la tasca entre diferents professionals.
- Centralització de les preinscripcions en un sol procediment per a totes les activitats.
- Suport d'atenció telefònica a les preinscripcions amb un centre d'atenció telefònica on es destinen vuit tècnics municipals durant cinc dies en horari de matí i tarda.
- Suport d'atenció directa amb cita prèvia al procés de preinscripció i matrícula.
- Disposició d'un suport informàtic fort en què es genera una base de dades que permet fer consultes i analitzar dades.
- Sorteig públic per a la concessió de places per a generar igualtat de condicions.
- Inclusió a la web municipal de la informació referent a l'oferta privada d'activitats d'estiu.

Reptes de futur

Precisament, aquest darrer punt, obre una de les qüestions de futur a debatre en el marc del programa municipal d'estiu a Granollers: quin **tipus de col·laboració** pot impulsar l'Ajuntament amb les entitats, clubs o empreses privats que programen activitats d'estiu per als seus propis socis o usuaris habituals —sovint, amb preus molt més elevats que l'oferta municipal— a banda de cedir equipaments públics i/o fer difusió de les seves activitats?

Com es poden **millorar i alleugerir els procediments administratius** per tal que facilitin o no posin entrebancs en l'assoliment dels objectius pedagògics i d'equitat? Quines millores cal continuar fent en els plecs de clàusules dels concursos de contractació i gestió per a afavorir entitats coneixedores del territori amb propostes a mida i de proximitat? Com es

pot contrarestar la inèrcia del mercat a concedir la gestió pública a grans operadores que prioritzen els criteris econòmics als criteris educatius?

En tercer lloc, hi ha una altra qüestió sobre la qual vol seguir treballant: com ha de continuar oferint **formació i eines als equips de monitors i monitores** perquè puguin ser referents educatius, prescriptors d'activitats, bons detectors de situacions de vulnerabilitat i també bons acompanyants, tenint en compte que molts d'ells procedeixen de l'associacionisme de lleure i, per tant, no tenen una trajectòria professional en aquest àmbit de treball?

Aprenentatges en clau d'estiu enriquit

L'enfocament del programa d'activitats d'estiu de Granollers ens permet aprendre sobre el **valor del lleure d'estiu com un factor educatiu clau** per a la millora de competències transversals dels infants i adolescents.

La llarga tradició de lleure educatiu a la ciutat, sumat a una **aposta decidida per l'educació en el lleure com a potencial de ciutat** i un treball continuat de **suport i consolidació durant anys**, és el que ha portat al moment actual, en què l'objectiu principal no és donar forma o saber quina és l'oferta d'estiu òptima que cal impulsar a Granollers, sinó **augmentar la qualitat, introduir millores i adaptar l'oferta a les noves necessitats** que vagin apareixent, a partir dels agents implicats en l'oferta de lleure d'estiu a la ciutat.

En aquesta línia, un segon aprenentatge té a veure amb el potencial educatiu de les activitats que es fan en el marc de l'estiu i el rol dels ajuntaments com a **impulsors de l'educació en el lleure com a moviment associatiu i, també, com a dret i factor de millora del benestar infantil i juvenil**. L'Ajuntament aporta un marc teòric, un marc metodològic i un marc de recursos al desenvolupament d'activitats enriquidores d'estiu. Activitats que estan destinades no només a resoldre les dificultats de conciliació de les famílies al mes de juliol, sinó també a produir un impacte en la dinàmica comunitària, en la convivència, en els valors i actituds de la ciutat, en l'educació, en el benestar

i en la qualitat de vida dels infants i adolescents. Un tercer aprenentatge del cas de Granollers és que hi ha mesures senzilles que es poden aplicar per millorar l'oferta amb un gran impacte sobre l'eficiència de la gestió del programa. Per exemple, l'**atorgament d'ajuts per a l'accés a les activitats d'estiu amb base a les valoracions ja fetes** en altres procediments i pels agents educatius, com els centres educatius a les comissions socials. Aquesta mesura redueix temps i costos, agilitza els procediments i enforteix el rol dels centres educatius en la detecció i derivació als serveis socials d'infants i adolescents en situació de vulnerabilitat. En aquest marc de col·laboració amb els centres educatius, es demana al professorat que recomanin quins infants i adolescents haurien de tenir una continuïtat educativa durant l'estiu.

Granollers

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

Fes-te l'estiu

Titularitat:

Ajuntament de Granollers, Regidoria d'Educació, Infància i Joventut.

Inscrits el 2020:

800 infants i adolescents, de 3 a 16 anys

Despesa el 2020:

al voltant dels 120.000 €

Contacte:

Francesc Reverter

Tècnic d'Educació i Infància

☎ 938 426 849

✉ freverter@granollers.cat

Francesc Arolas

Regidor d'Educació, Infància i Joventut

☎ 93 842 68 52

✉ f.arolas@granollers.cat

Més informació a:

www.granollers.cat/estiu2021

6

Manresa: Estiu Jove

El Programa de Joventut de la Regidoria d'Infància, Joventut i Persones Grans de l'Ajuntament de Manresa proposa cada any una oferta municipal d'activitats d'estiu, per a joves i adolescents, enfocada a la inclusió social i a l'impuls de l'associacionisme juvenil.

L'interès d'aquesta proposta rau precisament en això: com han aconseguit **vincular joves i grups o entitats juvenils al disseny de propostes d'estiu** obertes a tot el jovent manresà.

Context local i antecedents

Manresa és un municipi de 78.245 habitants, amb molta tradició associativa, en què des del Pla Local de Joventut sempre s'ha prioritzat el foment de l'associacionisme juvenil a partir de diversos projectes cooperatius.

La proposta inicial de l'Estiu Jove era un programa d'activitats d'oci alternatiu a les nits, ja que s'havia detectat un buit en l'oferta de lleure juvenil nocturn adaptat a les necessitats i la realitat de les persones adolescents i joves. Amb els anys, la proposta es va anar ampliant per donar resposta a les noves necessitats de la joventut en relació amb el lleure d'estiu i per donar cabuda a les propostes sorgides del mateix col·lectiu jove.

La proposta municipal d'Estiu Jove dona una continuïtat als casals municipals esportius que arriben fins a l'edat dels 13 anys i que s'organitzen des de la Regidoria d'Esports de l'ens local.

L'Estiu Jove: en què consisteix?

L'Estiu Jove és un conjunt d'activitats impulsades pel Programa de Joventut de l'Ajuntament de Manresa, amb la col·laboració d'entitats juvenils locals.

La diversitat de les propostes respon a la varietat d'objectius que es volen assolir. D'una banda,

l'Estiu Jove vol **potenciar un lleure inclusiu i accessible que afavoreixi les relacions entre les persones i la vinculació amb el territori**. Per això, la majoria de les activitats proposades són gratuïtes o tenen un cost baix, per afavorir la cohesió social i la igualtat d'oportunitats, i facilitar així la participació de les persones amb situacions econòmiques i socials diferents.

D'altra banda, l'Estiu Jove vehicula idees i propostes sorgides d'entitats i grups juvenils per tal de **fomentar la participació juvenil**, una línia en què l'Ajuntament ja treballa al llarg de l'any. En concret, en l'oferta del 2020, s'ha cooperat amb l'entitat juvenil esportiva Vòlei Manresa i amb l'associació juvenil musical STALOW. Altres anys, fora del context pandèmic, hi ha moltes més activitats i molta més participació (s'arriba a superar el miler d'assistents joves).

Les activitats proposades el 2020 es van veure afectades per la situació de pandèmia i unes quantes es van haver de suspendre. Entre les **activitats d'estiu proposades el 2020** hi ha el Casal d'Estiu per a Joves i Adolescents "Òrbita Jove" (de 14 a 18 anys); el mural de grafit al carrer de la Mel, en el marc del Dia Internacional de l'Orgull LGTBI+; el torneig de Vòlei Platja a la plaça Major (per a joves més grans de 16 anys); una matinal de realitat virtual (de 12 a 25 anys); una sortida per netejar l'Anella Verda; el concurs de rap, concerts de música urbana i DJ's "Tour Stalow"; un torneig de ping-pong, jocs d'aigua i una sortida al Collbaix.

Pel que fa al Casal d'Estiu per a Joves i Adolescents de 14 a 18 anys "Òrbita Jove", cal saber que es realitza a diferents espais de la ciutat, però el punt de trobada és l'Espai Jove Joan Amades, on hi ha ubicada l'Oficina Jove del Bages, fet que fomenta l'apropament i el coneixement d'aquest recurs per a molts joves i adolescents manresans. Ofereix trenta places setmanals, en horari de 9.30 h a 13.30 h, amb cinc places reservades cada setmana per a joves amb seguiment dels Serveis Socials Bàsics, o bé joves que es detecti des d'altres recursos de la ciutat que necessiten aquest recurs.

Reptes assolits

El primer repte reeixit que cal destacar d'aquesta experiència és que **potencia la participació juvenil com un element clau de la vida de les persones joves**, com a font d'aprenentatge de competències i com a espai de construcció de la identitat juvenil dins la ciutat. Per aquest motiu, s'intenta incloure dins la programació de l'Estiu Jove les propostes de diverses activitats sorgides del mateix col·lectiu i, des del Programa de Joventut, es fa un acompanyament en l'organització de les activitats. Aquesta cooperació es treballa com a font d'aprenentatge per als i les joves implicats, ja que desenvolupen moltes competències i actituds que serveixen a les persones joves per al creixement personal i per a afrontar reptes de la vida, així com per a aprendre a dialogar amb l'Administració pública.

El segon repte assolit és el **rol aglutinador i impulsor de propostes d'estiu que assumeix l'Ajuntament**, en concret, el Programa de Joventut.

Amb aquests dos factors com a base, el tercer repte assolit és el **desplegament d'un treball cooperatiu molt ric i proper entre l'Ajuntament i les entitats** en què l'Ajuntament ofereix suport logístic, econòmic i d'infraestructura, i en què les entitats aporten les idees, les inquietuds, la iniciativa i la connexió amb la població jove.

El quart repte assolit que cal destacar de la proposta és el grau de cohesió social que s'aconsegueix en els grups del casal d'estiu gràcies a la **reserva de places per a joves amb seguiment dels Serveis Socials Bàsics (SSB)**. Les 5-7 places reservades cada setmana s'omplen gràcies a la implicació dels SSB en el projecte: les educadores socials referents de cada zona deriven joves al casal d'estiu. Amb aquesta mesura, es defuig un model segregat d'activitats d'estiu i es **fomenta la barreja i el coneixement d'adolescents i joves de perfils socioculturals diferents**.

Un darrer factor d'èxit que cal destacar és la coordinació pedagògica de la proposta del casal, que es duu a terme molt braç a braç amb l'entitat proveïdora del casal d'estiu, una entitat sense ànim de lucre declarada d'utilitat pública que treballa per la promoció de l'educació en el

lleure i la dinamització sociocultural, contractada per l'Ajuntament amb aquest encàrrec.

L'Ajuntament proposa uns **objectius educatius focalitzats sobretot en el coneixement de la ciutat** per part dels joves i adolescents i **en el desenvolupament de competències de participació i socialització**, i l'entitat proveïdora que, finalment és qui organitza el dia a dia del casal, els assumeix i els concreta en propostes i activitats engrescadores amb una mirada adolescent.

Reptes de futur

Hi ha dos reptes molt clars que l'Ajuntament es planteja millorar en properes edicions de l'Estiu Jove. En primer lloc, **ampliar el nombre d'entitats juvenils implicades en l'oferta d'activitats d'estiu de la ciutat**. I, en segon lloc, **trobar procediments administratius que s'ajustin més a la realitat de l'associacionisme juvenil**, el qual es caracteritza per ser molt canviant i de vegades fugaç, poc estructurat i formalitzat, fet que xoca amb la lentitud administrativa habitual i la necessitat que té de terminis llargs per a la tramitació, la planificació i l'aprovació d'actuacions i despeses.

Aprenentatges en clau d'estiu enriquit

De l'Estiu Jove de Manresa, en podem extreure quatre aprenentatges fonamentals per als ajuntaments que vulguin impulsar activitats d'estiu com a motor de l'educació, de l'equitat i de la cooperació entre els agents locals.

D'una banda, **diferenciar una oferta exclusivament adreçada a adolescents i joves** de l'oferta per a infants més petits de 13 anys, ha significat la possibilitat de refermar també a l'estiu les polítiques de joventut que posen el/la jove al centre.

D'altra banda, en l'establiment de complicitats amb les entitats i els grups juvenils, s'apunta la necessitat de **teixir una relació fluida i de confiança al llarg de tot l'any**, per facilitar que s'impliquin d'una manera més decidida en la programació d'estiu.

En tercer lloc, és molt interessant l'equilibri que ha assolit l'Estiu Jove a l'hora de **combinar els interessos juvenils i els objectius educatius del Programa de Joventut municipal**. En un plat de la balança tenim els interessos juvenils basats en continguts com el rap, la música, l'esport, etc.; i en l'altre, objectius educatius municipals per a desenvolupar competències de participació, cohesió social, coneixement i vivència de la ciutat.

I, en quart i darrer lloc, l'**estil de lideratge municipal** del Programa de Joventut de l'Ajuntament ha propiciat una cooperació molt positiva amb les entitats juvenils, de manera que s'han fusionat els objectius dels uns i els altres en una proposta variada i engrescadora que atrau i beneficia un volum considerable de joves manresans.

Manresa

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

Estiu Jove

Titularitat:

Ajuntament de Manresa. Regidoria d'Infància, Joventut i Persones Grans. Programa de Joventut

Municipi:

Manresa (78.245 habitants, segons el Padró 2020)

Inscrits Casal:

100 de 14 a 18 anys

Participants Estiu Jove:

345 (2020) i 3000 (2019) majors de 14 anys.

Contacte:

Rosa Ortega

Regidora delegada d'Infància, Joventut i Persones Grans

✉ rosa.ortega@ajmanresa.cat

Cristina Cano

Coordinadora del Programa de Joventut

☎ +34 93 877 13 60

✉ manresajove@ajmanresa.cat

Més informació a:

<http://www.manresajove.cat/web>

7

Olot: Estiu Riu

L'experiència d'Olot és inspiradora perquè el projecte municipal d'activitats d'estiu està totalment enfocat a la **millora educativa, el treball per competències i l'equitat d'accés a les activitats** sense perdre l'esperit del lleure vital i engrescador propi de l'estiu. I per dur-lo a terme comptem amb una elevada implicació dels centres educatius i altres agents locals per fer arribar les oportunitats d'aprenentatge d'estiu a tots els infants i joves que ho necessiten.

No només pretén arribar a totes les butxaques amb un sistema de beques i una atenció personalitzada des dels Serveis Socials municipals, sinó també perquè reparteix els casals i les activitats per tots els barris del municipi amb l'objectiu que cap infant i jove no quedi al marge de les propostes de lleure que s'ofereixen.

Context local i antecedents

Olot és un municipi de 35.926 habitants (Padró 2020) a la comarca de la Garrotxa, i des de fa molts anys destaca per tenir un gran ventall d'activitats d'estiu municipals. Tot plegat es remunta a la dècada dels vuitanta, quan l'Ajuntament ja va començar a oferir propostes d'estiu pensades perquè, sobretot les famílies més vulnerables, disposessin d'un recurs públic on portar els seus fills durant les vacances.

De mica en mica el projecte es va anar consolidant i obrint a la resta de la ciutadania amb activitats pensades per a tota la població. Tot i així, la iniciativa sempre ha tingut clar que calia **vetllar per l'equitat** i ha posat al centre valors com la integració, tant del col·lectiu migrant —molt nombrós a Olot— com de les persones amb diversitat funcional.

Per això, durant la dècada del 2000 i coincidint amb un *boom* migratori, els casals d'estiu es van enfocar en la **integració lingüística d'infants i joves nous** amb una proposta que s'anomenava Xivarri d'Estiu. De fet, és una dimensió que no han abandonat i que a l'estiu del 2021

també fomenten en forma d'activitat de suport per als infants i joves que puguin tenir més barreres lingüístiques.

Des de fa anys, el projecte d'activitats d'estiu municipal també ofereix un **espai de lleure pensat exclusivament per a infants i joves amb diversitat funcional, trastorns mentals i/o pluridiscapacitat**, que tenen accés a un munt d'activitats adaptades. L'objectiu, de nou, és que qualsevol infant del municipi pugui tenir accés a l'oferta de lleure.

Activitats Estiu Riu

L'Estiu Riu és cent per cent municipal. L'Ajuntament no externalitza cap servei, sinó que des de la mateixa àrea de Joventut i Educació planifica tota la programació d'activitats i també es coordina amb algunes entitats del municipi per impulsar propostes conjuntes.

El consistori s'encarrega de contractar directament els monitors de lleure, que durant els mesos de juliol i agost ofereixen diferents propostes de casals i activitats de tot tipus a infants i joves d'entre 2 i 18 anys.

El ventall d'activitats per al 2021 és molt variat. Aplega una vintena de propostes, des de casals amb activitats i manualitats diverses fins a campus esportius, tallers de creativitat i tecnologia.

El que és comú és que tota la programació segueix una **filosofia educativa 360** que es proposa fomentar competències com l'autogestió, l'aprenentatge al llarg de la vida, la multialfabetització, la transdisciplinarietat, la interacció amb el món i amb els altres, i l'ús interactiu de recursos diversos.

Per això, totes les activitats que s'ofereixen tenen un enfocament molt vivencial i sobretot posen al centre els desitjos dels infants i joves, ja que són ells en assemblea els que també escullen les activitats que volen fer. Per exemple, fa cinc anys,

conscients de la importància de la tecnologia i del desig dels infants de posar-la en pràctica, van engegar uns **tallers de robòtica** que cada vegada tenen més adeptes.

En aquests tallers, ofereixen la possibilitat de descobrir robots i ensenyen a construir-ne i a programar-ne a través de diferents sensors i motors. L'objectiu és potenciar l'autonomia dels participants i la seva creativitat, a més d'oferir-los activitats que els suposin un repte. A banda de la tecnologia, el projecte Estiu Riu també fomenta la creativitat a través d'un **taller de faràndula** en què els participants aprenen a fer un capgròs, des del primer esbós en paper fins a la construcció de la figura i l'acabat final.

També hi ha propostes esportives i mediambientals. Per exemple, dins l'Estiu Riu, hi ha un casal que s'organitza en col·laboració amb el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa en què es treballa la cura de l'entorn. De fet, el voluntariat, la cooperació i la solidaritat són valors molt presents en la programació d'estiu de l'Ajuntament d'Olot.

Per exemple, per als més grans hi ha activitats com un **camp de treball** per fer tasques d'ajuda a la comunitat i al medi ambient. També hi ha unes **brigades de joves** per a aquells que vulguin fer feines al municipi, com ajudar el museu local a catalogar arxius, fer suport a diferents activitats de l'Estiu Riu o encarregar-se del manteniment d'alguns espais.

Reptes assolits

El primer repte reeixit que cal destacar és la **gran coordinació municipal** que hi ha darrere de totes les activitats de l'Estiu Riu. Es treballa amb diferents àrees del consistori: des de la regidoria de Joventut i Educació fins a la d'Esports, però també amb els Serveis Socials municipals i l'Oficina d'Atenció a la Ciutadania per ajudar les famílies a tramitar les inscripcions.

S'ajuda tothom qui ho necessiti. Per exemple, hi ha beques per a famílies monoparentals o famílies nombroses, i descomptes per a germans. També es posa el focus en aquelles famílies amb menys recursos, que des de Serveis

Socials tenen accés a beques i a tot tipus de facilitats per apuntar els seus fills a qualsevol de les activitats.

En la coordinació, també hi entra en joc el departament de Recursos Humans de l'Ajuntament, que és qui s'encarrega de gestionar totes les contractacions de monitors de lleure. De fet, un altre dels mèrits és que, a l'hora d'agafar personal, **el consistori prioritza les persones que ja són monitores a entitats de lleure del municipi**. Ho fa no només per l'experiència que puguin tenir, sinó també perquè hi hagi una certa continuïtat en les propostes de lleure que s'ofereixen a la localitat durant tot l'any.

L'Estiu Riu també és un exemple de gestió perquè és **un engranatge que no para mai i que està actiu tot l'any**. Des de la regidoria de Joventut i Educació es fan reunions puntuals amb tots els agents implicats: des de monitors de lleure fins a mestres i professors dels centres educatius.

De fet, el **lligam amb els centres educatius** també és fonamental. L'Estiu Riu hi està en contacte permanent, no només perquè **els tutors els ajudin a detectar els alumnes que necessiten urgentment tenir accés a activitats de lleure** durant l'estiu, sinó també perquè **des dels centres fan difusió de totes les activitats programades**.

I és que el projecte no només consta d'activitats lúdiques, sinó que a les tardes també ofereix propostes de suport educatiu com, per exemple, tallers de suport lingüístic —que s'adrecen sobretot a alumnes amb més necessitats lingüístiques. També s'ofereix un suport en clau de psicomotricitat, amb un curs anomenat Nedem, que s'imparteix sobretot a alumnes que encara no saben nedar.

A banda de tenir una programació diversificada que mira d'arribar a tothom i de cobrir totes les necessitats, una altra de les claus de l'èxit del projecte —que cada any compta amb més participants— és que **les inscripcions es fan per setmanes i es mantenen obertes durant tot l'estiu** perquè s'hi puguin afegir més infants progressivament.

A més, la majoria de casals i activitats d'estiu que aplega l'Estiu Riu s'ubiquen en diferents centres educatius i equipaments municipals repartits per tot Olot. Així, l'oferta de lleure també es fa més accessible a tothom i cap zona no en queda al marge.

Reptes de futur

En clau de reptes de futur, l'Ajuntament d'Olot es planteja obrir noves propostes temàtiques i pensar més activitats de lleure que puguin ser un complement educatiu per als infants i joves del municipi i de la comarca.

També volen agilitzar els mecanismes de contractació i superar algunes traves administratives amb què es troben a l'hora d'agafar cada any un volum tan gran de personal.

En clau d'equitat, existeix el repte multidimensional d'aconseguir que infants i adolescents d'entorns i contextos socioculturals d'origen immigrant participin de manera continuada a les activitats un cop ja s'hi han inscrit i se'ls ha acompanyat fins a l'inici de l'activitat.

Aprenentatges en clau d'estiu enriquit

De l'Estiu Riu d'Olot es poden extreure molts aprenentatges fonamentals per als ajuntaments que vulguin impulsar activitats d'estiu com a motor de l'educació, de l'equitat i del treball en xarxa entre diferents agents locals.

D'una banda, el fet que l'Ajuntament assumeixi la gestió directa del projecte afavoreix la cooperació entre tots els actors educatius del municipi, tant dels centres com de les entitats de lleure i dels col·lectius esportius. També permet una oferta d'activitats més diversificada i entendre que **l'educació, tant formal com no formal, és una qüestió d'ordre públic que ha de ser compartida.**

De fet, teixir complicitats amb diferents agents educatius del municipi (entitats de lleure, centres educatius, entitats i empreses proveïdores) també ajuda a tenir-hi una relació més fluida i permet poder **fer un seguiment més acurat**

dels infants i joves, a banda de dotar de més coherència les activitats de lleure que s'ofereixen a la localitat al llarg del curs. En aquesta línia, el treball d'Educació 360 i del pla educatiu d'entorn que l'Ajuntament impulsa i manté durant tot el curs amb els centres educatius i altres agents educatius rellevants també dona fruits a l'estiu, en la prescripció d'activitats i en la detecció de necessitats educatives i d'acompanyament.

Permetre que les inscripcions es facin per setmanes i estiguin obertes durant tot l'estiu també fa que les **activitats siguin més accessibles i compaginables amb la conciliació familiar durant les vacances.** A més, el fet que les propostes es reparteixin per diversos indrets del municipi **crea nous espais de socialització entre infants i joves de diferents barris i afavoreix la cohesió social.**

Un altre dels aprenentatges que es pot extreure de l'experiència d'Olot és la difusió que es fa de totes les activitats. I és que, a banda de buscar la complicitat dels centres educatius, l'Estiu Riu també es fa arribar a les famílies en **una guia comarcal que recull altres activitats d'estiu que es fan a la Garrotxa**, tant públiques com privades. Un mecanisme de difusió que també és positiu per crear cohesió social en l'àmbit comarcal i que s'adapta a la característica d'elevada mobilitat i connectivitat dins la comarca.

Olot

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

Estiu Riu

Titularitat:

Ajuntament d'Olot. Àrea d'Educació i Joventut

Municipi:

Olot (35.926 habitants)

Participants:

800 places per a infants i joves de 2 a 18 anys

Despesa 2020:

335.000€

Contacte:

Xarli Reixach Andrés

Tècnic d'Educació i Joventut

 972 270 049

 JREIXACH@olot.cat

Més informació a:

ime.olot.cat/serveis/estiu-riu/

8

Reus:

Emociona't amb l'estiu educatiu i de lleure

L'experiència de Reus és inspiradora perquè ens obre les portes a conèixer com s'ha desenvolupat el seu **procés molt obert i compartit de recerca i construcció** del model d'oferta local d'estiu més adequada per a la ciutat. Aquest procés ha portat a generar nous espais de treball i de reflexió que val la pena conèixer més a fons.

L'interès d'aquest procés de construcció de l'oferta d'estiu és que posa la mirada sobre aspectes molt rellevants de la finalitat de l'estiu enriquit, com ara **revertir les dinàmiques de segregació** en la participació a les activitats d'estiu, **l'accés de les famílies en situacions desfavorides** a activitats d'estiu i la **qualitat de les activitats** perquè ofereixin oportunitats d'aprenentatge i descoberta de nous interessos a infants i adolescents.

Context local i antecedents

Reus és un municipi de 106.168 habitants de la comarca del Baix Camp amb una peculiar distribució dels barris, de manera que es generen dues zones escolars força segregades.

Des del 2014, existeix a Reus una oferta d'activitats de lleure organitzades independentment per entitats de lleure i per les AFA i les AMPA d'alguns centres educatius, no de tots. L'Ajuntament hi dona suport mitjançant subvencions i/o convenis individuals. La participació d'infants de 3 a 12 anys creix dels 458 participants, el 2014, als 740, el 2019. A més, passa dels 26 (2014) als 42 participants (2019) del casal adaptat en conveni amb l'AMPA.

El context de pandèmia del 2020 fa necessària una oferta complementària d'activitats d'estiu, orientada a fomentar l'accés a oportunitats educatives a infants i adolescents. La Regidoria d'Educació decideix preparar una oferta pròpia de casals que complementi l'existent, i els ubica en els centres educatius on abans no hi havia oferta d'estiu.

Oferta el 2020

Així doncs, l'oferta d'activitats de l'estiu 2020 va ser de quatre casals de les entitats de lleure i de l'AMPA i l'AFA, entre els quals va quedar anul·lat el casal adaptat, i de tres casals municipals amb 20 places setmanals, durant sis setmanes, que comprenia des del 6 de juliol al 14 d'agost, per a infants de 6 a 14 anys, en horari de 9 h a 13 h.

Als tres casals de la Regidoria d'Educació, hi participen 72 infants i adolescents d'entre 6 i 14 anys, i als quatre casals de l'AMPA i l'AFA i d'entitats de lleure subvencionats per la Regidoria d'Educació, 313 participants de 3 a 12 anys, amb una estada de tres setmanes de mitjana. Això fa un total de 385 infants d'entre 3 i 14 anys, al voltant d'un 3 % de la població. L'actuació ha implicat una despesa total de 52.000 € per a l'Ajuntament, que correspon a una mitjana de 136 € per participant.

A més, tres entitats esportives realitzen casals esportius mitjançant l'ús social dels centres educatius públics amb setanta places setmanals; i la Regidoria de Benestar Social dona continuïtat durant l'estiu als espais d'intervenció socioeducativa, a raó de cinquanta places setmanals en tres zones diferents de la ciutat.

Reptes assolits

El repte assolit de l'experiència de Reus és haver aconseguit definir un objectiu molt clar d'equitat educativa en el lleure d'estiu. L'objectiu que es planteja l'Ajuntament és fer que l'estiu esdevingui un **dispositiu d'alt impacte sobre la millora educativa** i social dels infants i adolescents dels barris amb més problemàtica educativa.

Per començar, l'Ajuntament parteix d'un **coneixement molt clar de les necessitats educatives del col·lectiu d'infants i adolescents**, a partir de l'estudi de la segregació escolar i dels indicadors de beques de menjador.

Això motiva a impulsar i **plantejar a tots els agents implicats una reflexió oberta sobre com hauria de ser l'oferta d'activitats d'estiu de la ciutat** que busqui la complementarietat entre totes les propostes, tenint en compte les necessitats i els drets a l'educació de tots els infants i adolescents, i no només donar resposta a les demandes específiques d'algunes comunitats escolars o barris on ja hi havia hagut oferta anteriorment.

Per a poder sostenir aquest canvi de plantejament en l'oferta local d'estiu, s'han de remarcar tres peces clau que va posar en funcionament l'Ajuntament i sense les quals no hauria estat possible engegar la roda dels canvis en l'oferta d'estiu.

En primer lloc, cal subratllar un **lideratge polític i un equip tècnic amb voluntat de sostenir aquest canvi** en l'orientació de l'oferta d'estiu cap a la compensació educativa i la reducció de la pèrdua d'aprenentatges durant l'estiu en els entorns més desfavorits.

En segon lloc, l'aposta per la **transversalitat dins l'Ajuntament** i tot el que ha mogut internament per defugir la tradicional segmentació o departamentalització de les polítiques locals i anar cap a una cultura de treball més transversal, amb molta més connexió entre els diferents equips i serveis municipals.

I, en tercer lloc, cal remarcar la decisió de **potenciar el treball en xarxa amb els agents educatius de tot el municipi** que ha intensificat reunions, trobades, diàlegs i reflexions. Aquesta estratègia no s'ha aplicat d'una manera exclusiva en el lleure d'estiu, sinó també en totes les polítiques educatives; per això s'han engegat noves comissions, com la de Ciutat Educadora o la Comissió de Lleure per a infants i joves, on participen tots els agents educatius locals.

A la pràctica, aquests canvis de plantejament es concreten en una sèrie de decisions que tenen efecte en l'oferta d'estiu i que s'han d'entendre en clau de progressió en la transició del canvi de model d'estiu. D'una banda, l'Ajuntament **atura i replanteja el model de subvenció a entitats** que organitzin activitats d'estiu i assaja altres models per ajustar-se millor a la idea d'una **oferta local**

conjunta, equilibrada, que doni resposta a tots els barris i necessitats de la població, de manera que es fomenti una corresponsabilitat educativa entre els agents educatius implicats en la dinamització de l'estiu a la ciutat.

Per tal d'aconseguir aquesta **oferta de ciutat**, per un costat l'Ajuntament promou un encàrrec de gestió dels casals que compti amb l'expertesa de les entitats proveïdores, de proximitat i sensibles al nou plantejament d'estiu enriquit. L'objectiu és arribar als centres educatius sense oferta d'estiu i on no hi ha cap AFA o AMPA ni cap entitat de lleure que lideri una proposta, sobre un requisit de **complementació**. I per l'altre, ofereix un **suport molt directe a les entitats** que organitzen activitats d'estiu, com les AMPA, les AFA i altres associacions. Aquests suports consisteixen en:

- ➔ La cessió de locals (dels centres educatius).
- ➔ La difusió de l'oferta.
- ➔ La contractació de monitoratge/vetlladoria per atendre participants amb necessitats educatives especials.
- ➔ Un telèfon accessible de suport a les entitats i relació directa.

Pel que fa a l'encàrrec de gestió dels casals directament oferts per l'Ajuntament, es posa molta atenció al **propòsit pedagògic de millora educativa i d'innovació educativa**. Per això, en l'encàrrec s'explicita la necessitat de construir unes programacions molt obertes i heterogènies per a encabir els nous reptes d'equitat educativa amb activitats com la dansa o la sostenibilitat **en els entorns desfavorits**.

A més de les estratègies de planificació compartida de l'oferta local d'estiu, també es decideixen dues **mesures d'accessibilitat econòmica** per a facilitar l'equitat d'accés a les activitats d'estiu: d'una banda, l'Ajuntament aprova una **política de preus baixos per garantir la participació d'infants i joves en situació de vulnerabilitat**, que marca un preu públic de 50 €, 25 € o 5 € per setmana i infant dependent de la tipologia familiar i d'altres criteris de vulnerabilitat. D'altra banda, **es pacta amb les entitats organitzadores un preu màxim per a les famílies** per a garantir l'accessibilitat a les activitats d'estiu.

Per a reforçar la participació d'infants i adolescents d'entorns vulnerables, hi ha un seguit de referents i professionals, com Benestar Social i entitats com Càritas, que **actuen com a prescriptors d'activitats d'estiu**, recomanant i derivant infants, adolescents i famílies cap a l'oferta d'estiu.

Els reptes de futur

Després d'un primer assaig el 2020 d'aquest nou model d'estiu, l'Ajuntament segueix sostenint la voluntat de canvi i buscant les eines de gestió, com ara l'elaboració d'unes **noves bases de subvenció reguladores de projectes de casals organitzats per entitats ciutadanes** en el nou marc d'actuació municipal, amb inscripció municipal i tarifats socialment, per tal de garantir el dret a una educació de lleure, d'accés universal, equitativa, de qualitat i significativa.

Per a això, es planteja els reptes següents:

D'una banda, hi ha el gran **repte de revertir la situació de segregació en les activitats de lleure i d'estiu**, que ja veuen que ha d'anar alhora amb un treball de dessegregació escolar.

En aquest pla, una de les preguntes que es plantegen és sobre quina és la millor **ubicació dels casals d'estiu**, atesa la forta estigmatització d'alguns dels centres educatius.

Una altra té a veure amb quina és la millor **estratègia comunicativa perquè les famílies d'entorns més desfavorits** vegin en les activitats d'estiu oportunitats educatives i de futur per als seus fills i filles.

I una tercera pregunta és sobre quina és la millor estratègia per a augmentar la participació en el lleure (tant durant el curs com a l'estiu) **en les comunitats educatives en què no hi ha una AMPA o AFA consolidada o ni tan sols constituïda** i, per tant, que no pot executar un rol de promotora d'activitats i oportunitats educatives fora escola i d'estiu.

D'altra banda, l'Ajuntament també es proposa els reptes següents per continuar millorant el programa d'estiu enriquit:

- Introduir la tarifació social a les activitats d'estiu i a totes les activitats municipals.
- Trobar i desplegar indicadors d'aprenentatge que recullin el punt inicial i final en els aprenentatges assolits durant l'estiu; introduir el treball per competències.
- Implementar una plataforma única d'inscripció mitjançant el portal web de l'Ajuntament.
- Introduir la participació i el codisseny de participants i famílies en les propostes d'estiu.
- Trobar fórmules jurídiques que s'adeqüin a la relació de treball coordinat de l'Ajuntament amb les entitats que permeti defugir cotilles administratives, com convenis, contractes i licitacions.

Aprenentatges en clau d'estiu enriquit

El primer aprenentatge que es destaca de l'experiència de Reus és **donar a l'oferta de lleure d'estiu un paper crucial dins el desenvolupament social** de la població. Un cop es té aquesta mirada sobre el lleure d'estiu, s'ha buscat **equilibrar l'oferta per donar resposta a totes les necessitats**, no només a les demandes més habituals d'alguns entorns socials per conciliar amb la vida laboral. I, amb aquesta motivació, construir una oferta conjunta d'activitats d'estiu on es treballin objectius comuns, amb estratègies organitzatives comunes i amb base a un diagnòstic previ compartit entre els agents implicats de tot el municipi.

En aquesta línia, la voluntat és no només oferir activitats en els entorns més desfavorits on no hi ha oferta, ni lideratges, ni rodatge de participar en activitats de lleure, sinó també **dissenyar estratègies molt innovadores i amb un alt impacte** per canviar les dinàmiques i els comportaments socials i **potenciar el lleure com una oportunitat educativa en aquests entorns**.

En el cas de Reus, la Regidoria d'Educació treballa altres estratègies que es nodreixen entre elles perquè formen part del mateix **procés de transformació i innovació educativa al municipi**:

el disseny del Pla Local d'Educació i del Pla Local d'Infància i Adolescència, el desplegament de l'Etiqueta Unicef, el canvi de model del Consell Escolar Municipal a Consell d'Educació amb més participants i més temes, el desplegament de les comissions de treball de Segregació escolar i de l'Educació 360, i el Programa Magnet.

Reus

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

**Activitats per a infants i joves -
Emociona't amb l'estiu educatiu i de
lleure**

Titularitat:

**Ajuntament de Reus.
Regidoria d'Educació.**

Municipi:

Reus (106.168 habitants)

Inscrits l'estiu del 2020:

385 infants i adolescents, de 3 a 14 anys

Despesa l'estiu del 2020:

52.000 €

Contacte:

Encarna Rega Molina

Tècnica d'Educació

✉ erega@reus.cat

Daniel Recasens.

Regidor d'Educació

✉ drecasens@reus.cat

Més informació a:

<https://www.reus.cat/activitats-destiu-1>

9

Salt:

Casal Municipal d'Estiu

L'Ajuntament de Salt proposa una oferta municipal d'activitats d'estiu **àmpliament dotada de mesures d'equitat** per poder fer-la accessible a la població. I aquest és precisament l'interès de l'experiència saltenca: de quina manera l'Ajuntament aconsegueix que les activitats d'estiu aportin a la població un valor de **justícia en la distribució d'oportunitats educatives** i, alhora, aquestes activitats educatives d'estiu donin **resposta a la multiplicitat i complexitat de necessitats socioeducatives existents** en la infància, l'adolescència i les famílies.

Context local i antecedents

Salt és un municipi de 32.138 habitants (Padró 2020) de la comarca del Gironès, veí de la ciutat de Girona, amb una concentració elevada de població en situació de vulnerabilitat social. Entre molts altres factors de desigualtat, es destaca que el 39 % de la població és de nacionalitat estrangera, molt per sobre de la mitjana comarcal (21 %), i on tots els centres educatius són d'alta complexitat per l'elevada concentració d'alumnat amb necessitats de suport educatiu del tipus B i C.

Casals municipals d'estiu 2020

L'objectiu dels Casals Municipals d'Estiu de Salt és prestar un servei de lleure educatiu en temps de vacances escolars, en cinc torns (quatre d'ells quinzenals), des del 22 de juny fins al 31 d'agost. S'ofereixen dos casals amb activitats i objectius diferenciats: el Casal de Lleure i el Casal Esportiu Ter-Aventura, adreçat a infants i joves de 3 a 14 anys. El 2020, hi han participat 190 inscrits, amb una participació inferior respecte d'altres anys, tot i que l'Ajuntament va afegir una rebaixa del 25 % en els preus dels casals per donar resposta a les dificultats econòmiques de les famílies a conseqüència de la crisi per la pandèmia.

D'una banda, el Casal de Lleure està adreçat a infants de 3 a 9 anys. Es realitzen jocs en totes les diverses modalitats, cançons, danses, manualitats, sortides a llocs d'interès del municipi i piscina; tot, dinamitzat en relació amb un eix d'animació. Les activitats es duen a terme a l'Escola del Pla, a la piscina i a d'altres instal·lacions municipals.

Per altra banda, el casal esportiu Ter-Aventura està adreçat a infants de 6 a 14 anys. Es realitzen jocs d'iniciació esportiva, esports d'equip, esports individuals, piscina, piragüisme, orientació, i coneixement de Salt, del seu territori i del seu entorn natural. Les activitats es duen a terme al Pavelló Municipal d'Esports, a la piscina i a d'altres instal·lacions municipals.

A més, hi ha l'oferta juvenil, el Juliol Jove: casal per a joves, de 12 a 18 anys, a un preu molt assequible, on es combinen activitats esportives com caiac al riu, sortides a la piscina i una sortida setmanal fora del municipi.

Reptes assolits

Un dels reptes que la proposta de Salt té assolits és el desplegament d'una bateria de mesures d'accessibilitat a les activitats d'estiu per a infants i adolescents de famílies en diferents situacions de vulnerabilitat.

D'una banda, hi ha la **tarifació social**, que estableix diferents preus dels casals en funció de la renda familiar, amb bonificacions del 25 %, del 50 % o del 85 % sobre el preu del casal. També hi ha bonificacions per tipologia de família: 10 %, per a famílies nombroses i famílies monoparentals; 20 %, per a famílies nombroses especials. I bonificacions del 10 % per a menor inscrit amb diversitat funcional, amb discapacitat reconeguda igual o superior al 33 %. L'any 2020 es va bonificar un 85 % del preu al 46,31 % dels participants.

A fi de motivar les inscripcions, hi ha també un **suport d'acompanyament a les famílies per realitzar la preinscripció presencialment** a les activitats d'estiu.

D'altra banda, un altre dels reptes assolits de l'experiència és el conjunt de decisions municipals que van en la línia de **consolidar el projecte** i fer-lo més estable, menys canviant i més consensuat:

Per començar, l'Ajuntament afirma que efectua una **inversió considerable en personal**, xifrada en 74.577 € per a l'edició de 2020. Es contracta un equip de vetlladors/es exclusius/ives amb ràtio d'1:1, per fer l'acompanyament a infants i adolescents amb necessitats específiques de suport educatiu. Aquests equips es confeccionen amb els i les professionals que han treballat en els centres educatius durant el curs i, d'aquesta manera, es manté una continuïtat en el treball d'acompanyament i desenvolupament dels infants i adolescents.

Amb vista a coordinar aquests equips, l'Ajuntament **contracta una figura de tècnica d'integració social**, per portar i coordinar el Pla d'Integració, on es coordinen totes les necessitats d'acompanyament. Aquesta figura, contractada d'abril a agost, a jornada completa, té el paper de detectar necessitats i valorar els recursos que seran necessaris per a atendre tots els infants i adolescents amb necessitats de suport educatiu. També es coordina amb els centres educatius i els equips de Serveis Socials Bàsics, per recollir les pautes del treball socioeducatiu amb aquests infants i adolescents, i garantir-ne la continuïtat en les activitats d'estiu.

En el pla de la gestió del casal, l'Ajuntament ha optat per **licitar el servei durant tres anys a una entitat del tercer sector**, amb qui ha establert una entesa força consolidada, ja que la mateixa entitat proveïdora gestiona un dels tres equipaments juvenils. En el plec de clàusules per a la licitació del servei, l'Ajuntament requereix un seguit de mesures pedagògiques, entre les quals destaquen la **contextualització a la realitat del municipi i el desplegament de la perspectiva de gènere**, amb propostes concretes de coeducació en el lleure. La relació entre ambdós organismes és un model de cogestió molt propera i amb base a la confiança.

Pel que fa a la transversalitat dins de l'Ajuntament, la proposta d'activitats municipals d'estiu es prepara i s'impulsa en el marc de la **Taula de Coordinació** creada el 2020 en el context d'emergència social provocada per la pandèmia. En aquesta taula, hi participen les àrees de joventut, educació, esports, integració, convivència i salut. A més, la taula compta amb la **participació de les entitats del tercer sector que intervenen en l'atenció socioeducativa** al municipi en diferents projectes, amb mirada local, com Càritas, Fundació Sergi i Casal d'Infants, entre d'altres.

Reptes de futur

Per a properes edicions, els reptes plantejats per l'Ajuntament són els següents: consolidar la figura de la integradora social per al Pla d'integració (iniciada el 2020), millorar el sistema d'inscripcions en línia perquè sigui més fàcil per a les famílies i aconseguir que joves del municipi es formin com a premonitors/es primer i després com a monitors/es i acabin treballant als casals municipals.

Aprenentatges en clau d'estiu enriquit

D'aquesta experiència, en traiem un aprenentatge fonamental per a la política local d'impuls del lleure educatiu d'estiu, i és: l'augment de la **inversió de recursos econòmics i humans** permet consolidar els programes i accions i garantir una atenció més adequada a la població en situació més vulnerable.

Un segon aprenentatge que en traiem és que, en el marc d'una població amb un alt grau de vulnerabilitat socioeducativa i risc d'exclusió, és imprescindible la **cooperació públicoprivada entre els diferents organismes que operen al municipi**.

I un darrer aprenentatge que en traiem és que l'**ús de les bonificacions en els preus per a atraure l'activitat d'estiu a perfils vulnerables** permet que hi accedeixin infants i joves que difícilment ho farien sense aquests ajuts i, per tant, es facilita l'accés a oportunitats educatives i de socialització molt necessàries per a tots ells.

Salt

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

Casals Municipals d'Estiu

Titularitat:

**Ajuntament de Salt.
Regidoria de Joventut**

Municipi:

Salt (32.138 habitants)

Oferta el 2020:

**432 places, per a infants de 3 a 14 anys
(P3 a 2n ESO), amb 190 assistents**

Despesa el 2020:

100.000 €

Contacte:

Fermí Cunill

Regidor de Joventut

 972 249 191

 min.cunill@salt.cat

Maribel Pena

Tècnica de Joventut

 972 405 007

 mpena@salt.cat

Més informació a:

www.viladesalt.cat

10

Sant Boi de Llobregat: Casals d'estiu i Activitats d'estiu

L'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat ha reposicionat recentment el projecte de lleure d'estiu com un **programa intersectorial de tot l'Ajuntament**. Això, junt amb la finalitat d'equitat educativa i de reforç socioemocional a infants i adolescents, és el que ha permès que la proposta d'estiu santboiana sigui una experiència destacable i de la qual puguem aprendre'n coses.

Context local i antecedents

Sant Boi de Llobregat és un municipi de 84.500 habitants (Padró 2020) de la comarca del Baix Llobregat.

El programa municipal d'activitats d'estiu que hi havia fins al 2019 sumava, per una banda, una oferta pròpia de casals municipals per a infants de 3 a 12 anys, amb un per a adolescents especialitzat en arts escèniques; i, per altra banda, una oferta d'activitats per part de les entitats de lleure educatiu, les associacions de famílies i altres entitats i clubs esportius, i que rebien suport municipal en la cessió d'equipaments municipals, suport a la difusió conjunta, suport per a concedir beques, etc.

L'oferta d'activitats d'estiu 2020

El 2020, l'Ajuntament es replanteja l'oferta i aposta per ampliar i diversificar les activitats per donar resposta a les necessitats detectades en la població infantil i juvenil, a causa de l'impacte de la pandèmia, i per primera vegada es planteja el programa d'estiu com un repte transversal de tot l'Ajuntament.

Es genera una reflexió àmplia i compartida entre les àrees d'Infància, Adolescència, Joventut, Educació, Cultura, Esports, Medi Ambient, Salut

Pública i Serveis Socials, tant sobre **quins continguts** cal integrar en l'oferta com sobre **quins formats** d'activitats (horaris, espais, modalitats, proveïdors) cal oferir per configurar una oferta equitativa, engrescadora i que arribi a totes les zones del municipi, evitant desplaçaments amb els mitjans de transport públic.

Així doncs, l'estiu 2020 es van realitzar 28 activitats (casals i campus), on van participar un total de 1.350 infants i adolescents de 3 a 16 anys. L'oferta sumava 750 places a les activitats municipals, i 830, a les activitats d'entitats del municipi.

Reptes assolits

Un dels reptes assolits que destaquen en l'experiència de Sant Boi de Llobregat és **l'elaboració i el consens d'uns criteris compartits de treball per a tota la programació d'activitats d'estiu**, tant en l'oferta municipal com en la no municipal.

Entre aquests criteris consensuats, hi ha els **objectius de l'oferta de lleure** i els **paràmetres d'equitat** per fer assequible l'oferta a totes les famílies. I, per altra banda, les **característiques de les activitats** ofertes: lúdiques, educatives, estimulants, protectores de la salut, garants de la proximitat i amb predomini d'activitats exteriors. A més, s'hi van sumar les **recomanacions** provinents de l'Àrea d'Educació que posaven el focus sobre el **suport emocional i el suport a l'estudi** amb una atenció especial a reforçar i consolidar competències i continguts d'aprenentatge.

Tot i que la coordinació interna és complexa i hi ha relacions de cooperació més consolidades que d'altres, l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat ha aconseguit constituir una **Comissió de Lleure d'Estiu**. Té com a objecte de treball elaborar i definir la programació municipal d'activitats de lleure infantil i juvenil, planificar-ne l'execució i recollir les ofertes d'iniciativa privada de cada àmbit per fer-ne la difusió d'una manera conjunta. Agrupa totes les àrees implicades i es

desplega en cinc subcomissions per treballar diferents aspectes del programa d'estiu:

- **Subcomissió d'equipaments:** s'encarrega de la cessió i distribució dels equipaments municipals i educatius a les entitats que els requereixin, coordina els horaris d'accés a la piscina dels diferents grups i casals i organitza el manteniment i la neteja.
  - **Subcomissió d'inclusió:** s'ocupa de distribuir els i les participants amb necessitats de suport educatiu d'una manera equitativa entre les diferents activitats, afavorint la proximitat i la vinculació amb el propi centre educatiu.
  - **Subcomissió de suport a l'estudi:** li correspon l'organització i planificació dels serveis i activitats de suport a l'estudi, considerant diferents criteris: edats, etapa educativa, barris, etc.
  - **Subcomissió de casals:** s'encarrega de definir els criteris organitzatius comuns i uns estàndards mínims de qualitat: format, horari, edats, durada, etc.
- Subcomissió d'activitats obertes:** s'encarrega de regular i definir les activitats que no són casals (activitats familiars, culturals o mediambientals, trobades, activitats esportives, etc.). Cada departament recull l'oferta d'activitats i se'n configura una difusió conjunta. També es treballa la cessió d'equipaments, els referents municipals i els protocols de seguretat i de sanitat.

Amb aquesta metodologia de coordinació entre àrees municipals i la relació que cada àrea té amb les entitats del seu sector, s'ha aconseguit construir una oferta d'estiu molt diversa i que estimula **tots els àmbits de desenvolupament d'infants i adolescents:** físic, cultural, creatiu, lúdic, d'accés a la natura, relacional, etc. També és una **oferta distribuïda equitativament per tot el territori** i que ofereix un **factor de proximitat** a tots i totes les participants, siguin d'on siguin.

Reptes de futur

L'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat ha detectat diversos aspectes que voldria seguir millorant i repensant.

En primer lloc, el context pandèmic —amb la declaració de l'estat d'alarma— va permetre als ens locals desplegar fórmules jurídiques no habituals que, ara —en un context postpandèmic— cal reformular. I no és fàcil: hi ha **dificultats legals i administratives** per aprovar i consolidar mesures que garanteixin, per exemple, l'**equiparació de preus** entre les diferents activitats que es fan a la ciutat i que són d'iniciativa social, com les organitzades per les AFA, les entitats socials o de lleure; així com **reduir les quotes de les activitats segons el tram de renda familiar** a qualsevol recurs de lleure de la ciutat.

En altres paraules, la dificultat rau en **com es poden adaptar les eines administratives de gestió pública local disponibles als objectius de l'estiu enriquit** i que no s'hi hagi de renunciar per impediments de gestió.

En segon lloc, també es valora com un repte de futur evitar la concentració de participants amb necessitats específiques de suport educatiu en l'oferta pública que fa l'Ajuntament i, per tant, **evitar la segregació en el lleure d'estiu** per manca de recursos de suport a les iniciatives socials o privades.

Un altre repte de futur és millorar en la **definició d'estàndards de qualitat assumibles pel conjunt de l'oferta local**, especialment, per la iniciativa pública i local.

Aprenentatges en clau d'estiu enriquit

L'experiència de Sant Boi de Llobregat posa en evidència la importància del **treball col·laboratiu i d'aliança amb els agents del territori**. Dotar-se d'una bona estratègia i d'un consens intern fort en el **treball intersectorial**, així com adoptar els mecanismes adequats, clars i consolidats de suport i de cooperació amb agents i entitats del municipi, són dos elements imprescindibles que ajuden a fomentar un treball comunitari i en xarxa potent en la gestió compartida de l'oferta local d'activitats d'estiu.

En aquest sentit, entre la contractació externa (poca implicació) i la gestió directa d'activitats d'estiu (massa implicació), apunten que caldria

buscar altres **fórmules legals en l'àmbit de la política local de cooperació publicoprivada** que permetin establir acords de col·laboració amb més compromís, acords més precisos, i que permetin millors complicitats amb els objectius d'equitat social i educativa de l'oferta d'activitat que s'adreça a la ciutadania.

Sant Boi de Llobregat

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

Casals d'estiu i Activitats d'estiu per a infants i adolescents

Titularitat:

**Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.
Regidoria: Infància, Adolescència i Família**

Ajuntament:

**Sant Boi de Llobregat.
84.500 habitants (Padró 2020)**

Oferta el 2020:

1.580 places, per a infants de 3 a 12 anys

Inscrits el 2020:

1.350

Despesa el 2020:

160.000 €

Contacte:

Concepció Andrés Mora
Cap de la Unitat d'Infància, Adolescència i Família

 936 351 200, ext. 155

 candres@santboi.cat

Més informació a:

www.santboi.cat

11

Terrassa: +Estiu

Terrassa té una llarga tradició i una oferta d'estiu àmplia, amb un associacionisme de lleure educatiu i de famílies d'alumnes fort i amb continuïtat històrica. A partir d'una **nova mirada sobre les desigualtats que es generen en el lleure d'estiu** (i la urgència de la crisi socio sanitària del 2020), l'Ajuntament ha vist la necessitat d'un canvi en l'oferta local d'activitats educatives d'estiu perquè tinguin **més impacte en l'equitat social i educativa**.

Aquest canvi de mirada sobre l'estiu té efectes en molts àmbits. L'interès de conèixer l'experiència de Terrassa és veure l'impacte que ha tingut en les relacions, les confiança i els espais de treball entre els diversos actors educatius que hi estan implicats.

Context local i antecedents

Terrassa és un municipi del Vallès Occidental, de 233.627 habitants (Padró 2020), que té una distribució demogràfica altament segregada per zones, de manera que hi ha alguns barris que concentren una vulnerabilitat social elevada i requereixen molts suports, recursos i programes d'actuació.

Quant als antecedents de l'oferta d'activitats d'estiu, a Terrassa s'ha fet durant anys una doble oferta d'activitats d'estiu que consistia, per una banda, en els **casals de lleure** de juliol impulsats per l'Àrea de Joventut i, per l'altra, en els **casals de caire social** de l'agost impulsats per l'Àrea de Serveis Socials, on es facilitava el dinar i serveis complementaris per garantir condicions de vida en els barris més desfavorits.

El 2020, les necessitats socioeducatives generades per la pandèmia acceleren un canvi de paradigma que inclou la unificació d'ambdues propostes en una de sola, entre altres canvis significatius d'enfocament i de gestió de les activitats d'estiu locals.

+Estiu 2020

Amb la idea d'ampliar l'impacte de les activitats d'estiu en la millora d'oportunitats educatives i de socialització dels infants i adolescents terrasencs, l'Ajuntament aposta per **preparar una única oferta per a l'estiu** enfocada a l'equitat educativa.

El +Estiu, doncs, és un programa municipal de casals d'estiu de juny a setembre on, en l'edició de 2020, es van realitzar 48 casals a escoles públiques de la ciutat, amb una participació de 2.783 infants i adolescents, i 482 monitors/es i directors/es, i la implicació de 19 entitats i 6 serveis municipals. Va ser la primera vegada que es van fer casals al setembre i se'n van omplir set.

Reptes assolits

Per tant, un dels reptes principals plantejats a Terrassa ha estat construir un **programa únic i coordinat de totes les entitats**, distribuït al llarg de tot l'estiu i en tots els barris de la ciutat, basat en el concepte d'equitat educativa i en la mirada de l'Educació 360.

Això s'ha pogut fer gràcies a la prioritització política del nou model d'estiu enriquit, orientada a **reduir l'escletxa educativa** agreujada per la pèrdua d'aprenentatges durant l'aturada escolar i durant l'estiu, i que ha possibilitat generar un marc de treball tècnic i polític que, entre d'altres, també permetrà dotar el municipi d'un nou Pla Educatiu de Ciutat, on s'incorporarà la mirada de l'Educació 360, i d'un Consell Educatiu de Ciutat amb comissions temàtiques de treball en xarxa.

I, també, gràcies al **treball col·laboratiu amb les entitats de lleure, les AMPA, les AFA i les entitats proveïdores contractades** per a l'oferta d'estiu. Tenir cura del treball cooperatiu amb la xarxa d'actors locals ha significat modelar un tipus de relacions o microrelacions de responsabilitat, amb molta escolta, amb molta disponibilitat i amb una voluntat molt clara de respectar i potenciar l'autonomia de les entitats amb base

a uns pactes i objectius comuns de millora educativa i d'equitat per poder oferir oportunitats educatives a tothom. Compartir la nova perspectiva de l'estiu amb les entitats ha resultat fàcil perquè totes elles ja eren sensibles a les necessitats i característiques de la població.

L'altre gran repte de Terrassa és **reduir la segregació social en el lleure d'estiu**. L'objectiu encara és lluny de ser assolit, però l'Ajuntament ha implementat una sèrie d'estratègies encaminades a augmentar l'accés de la població en situacions de vulnerabilitat a les oportunitats educatives i de socialització de l'estiu. Ha **incrementat el pressupost de subvenció a les entitats** organitzadores d'activitats d'estiu i el de les **beques i ajuts a les famílies en situacions vulnerables**. També ha **mantingut l'oferta dels dos casals adaptats** per a infants i adolescents amb necessitats especials, que requereix un volum important de recursos municipals, **absorbint tota la llista d'espera**, amb la implicació de la Regidoria d'Inclusió. Així mateix, ha elaborat un **catàleg de recursos educatius de la ciutat** amb 71 propostes educatives i culturals per oferir als casals de les entitats i afavorir d'aquesta manera l'accés a activitats i recursos que siguin estimulants i engrescadors, i que aportin un coneixement i una connexió dels participants d'entorns desfavorits amb la ciutat. El catàleg s'ha elaborat en un treball de **comissió tècnica transversal** entre els serveis municipals d'Educació, Joventut i Serveis Socials, amb la col·laboració dels de Cultura, Esports i Turisme. Aquest catàleg d'activitats gratuïtes per a les entitats que organitzen casals ajuda a igualar el tipus d'oferta entre casals, independentment de la disponibilitat de recursos que tingui cada entitat organitzadora i, per tant, incideix en l'equitat d'accés a oportunitats.

Com que el repte és enorme, a banda d'invertir-hi recursos, també s'ha iniciat un treball de debat i reflexió compartida amb les entitats organitzadores d'activitats d'estiu per mirar de transformar algunes dinàmiques i inèrcies ja consolidades en la participació a activitats d'estiu. Per exemple, s'ha treballat sobre la idea de **no tancar o acotar les inscripcions als participants habituals**, de l'entorn habitual o de referència de l'entitat (tant si és una entitat de lleure, com si és una AMPA o AFA, o bé una

associació) i/o que han participat al llarg del curs; i més aviat buscar les estratègies (incentius, comunicació, etc.) que poden fomentar una participació més oberta i més barreja social. L'altre aspecte detectat en aquest marc de treball compartit (i sobre el qual treballaran en properes edicions) és el fet d'**incrementar els «referents» en el lleure**; és a dir, que hi hagi més joves de diferents orígens socioculturals com a monitors/es i directores/es de les activitats i les entitats de lleure.

Reptes de futur

L'Ajuntament té clar que el nou model equitatiu de l'oferta d'estiu enriquit no s'assoleix en una sola volta, sinó que cal mantenir, insistir i augmentar les estratègies. Per això, es formulen una sèrie de reptes de futur que ajudaran a consolidar aquesta actuació.

En primer lloc, es plantegen el repte d'estudiar i, si és viable, introduir la **tarifació social en els preus de les activitats d'estiu**, com un model de finançament que permetrà assolir dos objectius: ampliar l'accessibilitat i la cobertura de la població en situació de vulnerabilitat i pobresa, i unificar la gestió de l'oferta amb criteris d'equitat per part de les múltiples entitats implicades.

En segon lloc, i aquest és un repte gairebé permanent, **tenir cura i millorar l'entramat de relacions de col·laboració en el marc de la programació d'estiu**. La dificultat es troba a posar en el mateix pla de treball entitats que provenen de sectors, tradicions, cultura de treball i característiques molt diferents, com les AMPA o les AFA, les entitats de lleure i les cooperatives de gestió de serveis.

En tercer lloc, assegurar el treball transversal dins l'Ajuntament per treballar més «per projectes» que «per departaments», i **integrar les àrees de Cultura i Esport** en la proposta única d'activitats d'estiu, en la Comissió de Casals d'Estiu amb un treball permanent al llarg de tot el curs.

I, en cinquè lloc, hi ha el **repte de l'avaluació**. Està pendent valorar quins indicadors caldrà observar i quin tipus de resultats poden ajudar a entendre si els canvis desitjats s'estan produint.

És un repte que transcendeix el municipi i que s'hauria de plantejar a un nivell més general. A Terrassa, en els propers dos anys, es podrà valorar l'ús del catàleg d'activitats: quines entitats de quins barris trien quin tipus d'activitats i sortides i si tenen l'impacte volgut.

Aprenentatges en clau d'estiu enriquit

Els aprenentatges que podem extreure de l'experiència de Terrassa se situen sobretot en la dimensió relacional i de col·laboració entre els agents locals.

El gran aprenentatge que traiem del model de Terrassa és que no han apostat per una gran licitació que generi un «monocultiu» d'activitats, basat en una delegació de responsabilitat, sinó que ho han fet per un model de **cocreació d'un projecte compartit**, basat en un model d'ecosistemes de barri, amb teixit associatiu fort, amb referents comunitaris, que consolidi uns projectes i entitats molt coneixedors i adaptats a la realitat específica de cada entorn, on hi hagi un sistema de lideratges compartits i on l'Ajuntament actuï més com a connector d'agents i d'equipaments que com un mer proveïdor.

Aquesta construcció compartida requereix molta negociació i, per tant, molts espais de discussió i d'anar construint una entesa: gestionar expectatives, crear espais de confiança entre els diversos actors, aprofitar experteses i coneixements dels agents etc. És ineludible entomar la dificultat que comporta la **gestió de les relacions entre els actors implicats** en l'oferta d'estiu amb vista a construir un projecte comú.

Elaborar un model nou d'oferta local d'estiu, on l'objectiu principal és l'accés a les oportunitats que ofereix la ciutat i democratitzar l'accés a la riquesa educativa de la ciutat, implica que l'Ajuntament dugui a terme una **reorganització interna en què la transversalitat del projecte pren molt de sentit i rellevància** per tal de vehicular l'accés als recursos de diferents àrees cap als beneficiaris de les activitats d'estiu.

En aquests paràmetres, i com a conclusió, aprenem de l'experiència de Terrassa que

construir un model d'estiu enriquit significa generar un nou mapa de relacions locals.

Terrassa

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:

+Estiu

Titularitat:

Ajuntament de Terrassa.
Regidories de Joventut, Educació i Serveis Socials

Municipi:

Terrassa (223.627 habitants)

Inscrits el 2020:

2.783 infants i adolescents.

Contacte:

Ona Martínez

Regidora de Joventut

✉ ona.martinez@terrassa.cat

Rafa Homet

Assessor de la Regidoria d'Educació

✉ rafael.homet@terrassa.cat

Àlex Monfort

Director de Serveis d'Infància, Famílies, Joventut i Gent Gran

✉ alex.monfort@terrassa.cat

Més informació a:

<https://www.terrassa.cat/>

12

Conclusions en clau d'Educació 360: el rol dels ajuntaments en l'estiu enriquit

Per tancar el recull d'experiències i obrir el debat sobre quin és el **rol dels ajuntaments (i ens locals) en la construcció d'una oferta local d'activitats d'estiu enriquit**, sintetitzem a continuació algunes qüestions clau dins dels principis de l'Educació 360:

Elements per a la relació entre els agents locals que ofereixen activitats d'estiu (Estiu connectat)

- * La voluntat política i el convenciment tècnic necessaris per a donar a l'oferta d'activitats d'estiu un paper crucial dins el desenvolupament social de la població.
- * El rol aglutinador i impulsor que assumeix l'Ajuntament en el marc d'un territori amb actors molt diversos que generen activitats d'estiu molt diferents per a infants i joves, a fi de generar reflexions, compartir criteris de treball, produir un coneixement compartit i cocrear polítiques socials i educatives que donin resposta als reptes locals.
- * El lideratge intern per consolidar un treball transversal amb recursos, eines i preparació dins dels ajuntaments, capaç d'impulsar i sostenir el treball col·laboratiu i d'aliança amb els agents del territori.

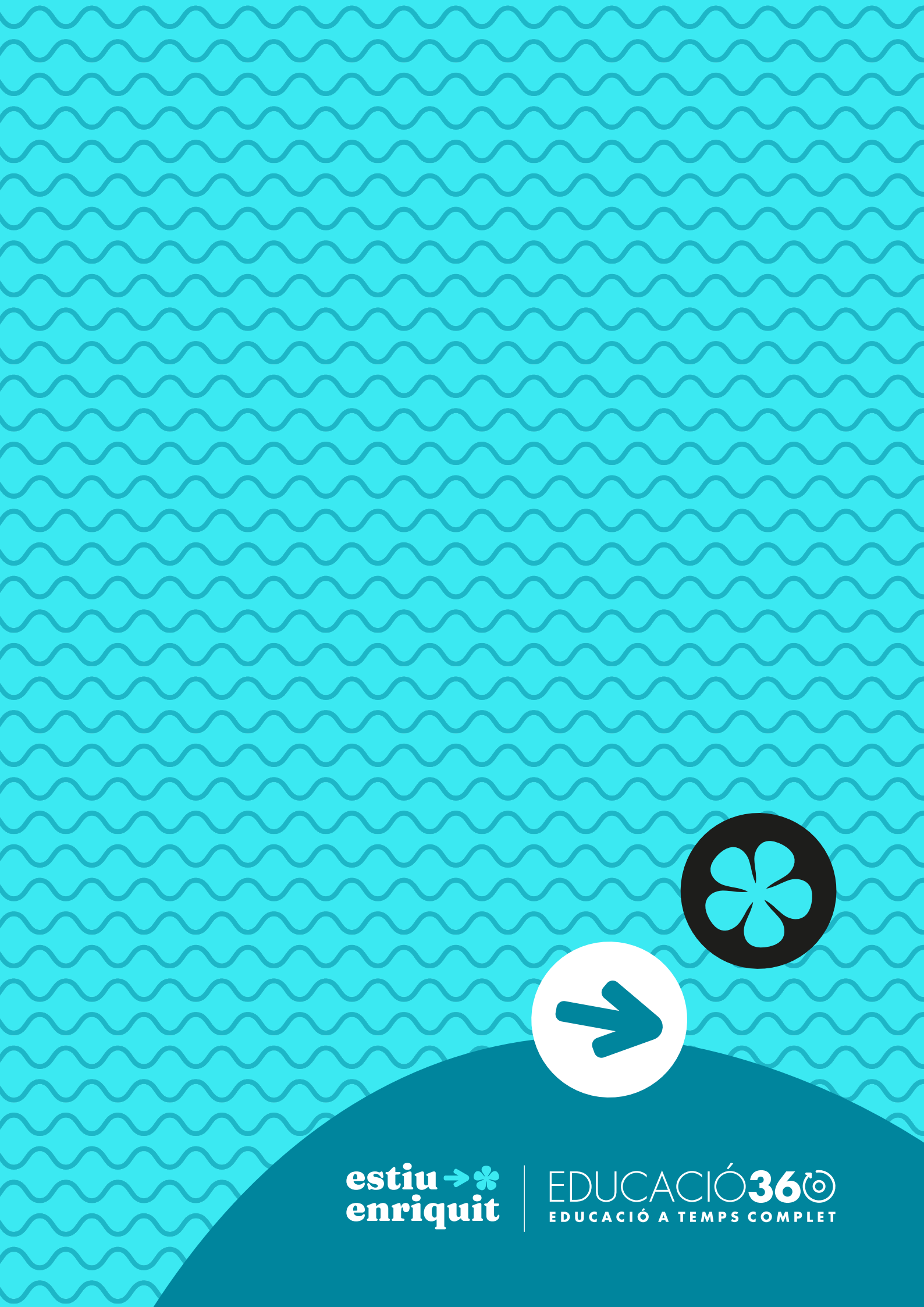
Elements per a la distribució equitativa d'oportunitats educatives i de socialització durant l'estiu (Estiu equitatiu)

- * La claredat de visió del conjunt d'agents implicats per fer que l'oferta d'estiu esdevingui un dispositiu d'alt impacte sobre la millora educativa i social de tots els infants i adolescents; especialment, dels que es troben en situacions vulnerables.
- * Les eines de què disposen els ajuntaments per conèixer i prendre consciència de les necessitats i prioritats educatives derivades de les desigualtats socials existents al municipi, tant a l'escola com al fora escola.
- * La voluntat dels ajuntaments per defugir models segregats d'oferta i demanda en les activitats d'estiu i per fomentar la cohesió, la convivència, la barreja i el coneixement d'infants, adolescents i joves procedents de diferents perfils socioculturals.
- * La voluntat i la capacitat d'invertir més recursos econòmics i humans per a garantir l'accés i l'acompanyament de la població més vulnerable a les activitats d'estiu.
- * La voluntat d'atraure els perfils joves a l'oferta d'estiu amb la creació d'una oferta diferenciada i cocreada amb adolescents, joves i entitats juvenils de l'entorn.
- * El rol dels centres educatius en la detecció i derivació d'infants i adolescents en situació de vulnerabilitat.

Elements per a la qualitat educativa de les activitats d'estiu (Estiu educatiu)

- * La prioritització consensuada pels agents locals de l'enfocament d'educació en el lleure i educació no formal en l'oferta local d'activitats d'estiu.
- * El rol dels ajuntaments com a impulsors de l'educació en el lleure com un moviment associatiu i, també, com un dret i factor de millora del benestar infantil i juvenil.
- * El rol dels ajuntaments com a impulsors de la participació infantil i juvenil com un element clau de la vida, com a font d'aprenentatge de competències i com a espai de construcció d'identitats dins de les comunitats.
- * La dedicació de recursos a la formació, acompanyament i suport als equips de monitors i monitores de les activitats d'estiu per reforçar la seva funció de referents educatius, d'acompanyament emocional i de detecció de situacions de vulnerabilitat.

estiu →*
enriquit

EDUCACIÓ360
EDUCACIÓ A TEMPS COMPLET